SANDARA
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje $2.50
Kanadoj ir Lietuvoj $3.00
Pusei metų:
Amerikoje $1.25
Kanadoj ir Lietuvoj $1.50
Skelbimų kainas klauskite laiške.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 83 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A.
Represents over 10,000 Lithuanians in the City of Boston and about 700,000 in the United States.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.
KAINA 5 CENTAI.

No.30 So. Boston, Mass., Liepos (July) 24 d., 1924 m. Metai XI

Laivai Susidurė

Laivų Katastrofa.

Daug žmonių važiavo ant vieno laivo. Penki žmonės užmušti. Ar daugiau žuvo dar nesužinota. Žmonės renkasi iš valčių į pagelbon pribuvusius laivus.

NEW YORK, liepos 22 d. Šiandien, kaip 3:15 val. iš ryto susidurė du laivai netoli New Yorko. Vienas laivas buvo vardu "Boston," o kitas "Swift Arrow". Laivai susidurė dėl didelės miglos.

Liepos 21 d. vakare "Boston" laivas išplaukė iš Bostono į New Yorką su keleiviais ir arti New Yorko susidurė su dabartiniu laivu "Swift Arrow," kuris vežė apie 60,000 bačkų aliejaus. Kiek keliauninkų buvo ant "Boston" laivo dar nesužinota. Bet ant jo galėjo sutilpti 1968 keleiviai, nepriskaitant laivo darbininkus. Penki žmonės rasta užmušti. Ar daugiau žuvo, ar ne, dar nesužinota. Taippat neteko sužinoti ar lietuvių keliavo ant to laivo ar ne.

Pagelba greitai pribuvo, bet laivai nedrįso prisiartinti prie skęstančio "Boston" dėl didelio ruko, per kurį nebuvo galima nieks matyti. Mat, pažeisto laivo šviesos ir atsargos duda nebeveikė. Pagelbon pribuvę laivai tik rinko iš valtelių keleivius, kuriosna jie buvo sulipę iš skęstančio laivo. Ir tai rinko tik tuos, kurie pasitaikė buti netoli. Nes kiek toliau nieko nesimatė. Kiek nuostolių padaryta, dar tikrai nesužinota. Plačiau aprašysim kitam "Sandaros" numeryje.

Kalinių Sukilimas Kaune.

(Nuo Specialio "Sandaros" koresp.)

Kauno kalėjime įvyko kalinių sukilimas, kuris padarė daug kalbų visoj Lietuvoj. Ypač dėlto, kad daugelis kalinių pabėgo ir pradėjo užpuldinėti gyventojus. Tasai sukilimas atsitiko šitaip:

Birželio 27 d. apie pusę antros val. du ginkluoti kalėjimo sargai vedė 40 kriminalistų skyriaus kalinių į mokyklą, esančią tame pat name, tik vienu aukštu žemiau. Staiga kaliniai sargus užpuolė sumušė ir, atėmę nuo jų ginklus ir raktus, atidarė kaikurias to (kriminalistų) skyriaus kameras, iš kurių prie šių 40 kalinių prisidėjo kiti, buvę uždaryti. Nekeldami triukšmo jie sugiebėjo išeiti kalėjimo kiemam. Pasibeldus į vidurinių vartų duris, nieko nepastebėjęs ir nieko nesivylęs tų vartų saugotojas juos atidaręs. Kaliniai ir šį netikėtai užklupę, atėmė ginklą ir raktus. Atėmę raktus ir nuo išorinių vartų saugotojo. Turėdami jau tris ginklus, kaliniai momentaliai įsiveržė į kalėjimo raštinę, kur surikę "rankas viršun" nuginklavo ten turėjusius ginklus asmenis. Kiti kaliniai tuo tarpu išmušę gretimai buvusio kalėjimo sargų ginklų sandėlio duris ir, paėmę ginklų bėgo iš kalėjimo gatvėn. Pirmas kalinys, kurs išbėgo per vartus, policininko nukautas. Bet tuojau išbėgo ginkluotų kalinių; kurie jau pradėjo šaudyti į policiją ir sugriebę kalėjimo sargybą. Tuojau buvo pranešta policijon ir komendanturon, bet kol atėjo burys kareivių, suspėjo jau pabėgti iš kalėjimo 74 kriminalistai (galvažudžiai, vagys ir kiti) kaliniai. Nuteistieji mirtimi lenkų šnipai nepabėgo. Kariuomenės pagelba tuojau kalėjime tvarka buvo įvesta. Iš 74 pabėgusių jau sugrąžinta 38. Gauta žinių, kad, be šių grąžintų yra skaičius jų dar neišaiškintas. Daugelis išbėgo iš kalėjimo retėžiuose ir jiems nieko daugiau neliko daryti, kaip sodnely sėsti ant solelio, iš kur jie sugrąžinti kalėjiman. Bet "narsuoliai" pagrobę Vokietijos atstovybės ir Tilmanso arklius ir važiuoti pabėgo. Vienas kalėjimo sargas sužeistas. Eina tardymas ir gaudymas pabėgusiųjų kalinių.

Lietuvaitė Išgėrė Nuodų.

Jauna mergaitė dėl nepavykusios meilės nutarė pasidaryti sau galą.

P-lė Turauskiutė, iš Cambridge, Mass. išgėrė nuodų, sako "nitric acid," praeitą nedėldienį parvažiavus iš pikniko. Jinai buvo išvažiavus su vaikinu Ž., su kuriuom nuo seniau draugavo. Piknike vaikinas pasirodė šaltas ir daugiau užsiėmęs su kitomos merginomis. Tas p-lei Turauskaitei nepatiko ir jinai parvažiavus iš pikniko nutarė nusižudyti išgerdama nuodų.

Ligonė yra pavojingoj padėtyj, nemanoma, kad galės pasveikti. Ji randasi ligonbutyje.

Bulgarija Badauja.

Bulgarijoj pritruko duonos. To priežastimi yra tai, kad ji turėjo daug javų išgabenti į Jugoslaviją, kaipo atmoką skolų iš pokarinės sutarties. Dabar Bulgarijoj duona pabrango tris syk daugiau.

Mainieriai Pasirodė.

Maineriai nuginklavo policiją ir išvaikė iš mainų skebus.

McALESTER, Okla. Liepos 18 d. čia unijistai mainieriai nuginklavo policiją, kuri saugojo Kali-Inla anglių kasyklas ir paskui susileidę į kasyklas paliepė skebams eiti nomon. Unijistų atvažiavo visas šimtas.

Tų kasyklų savininkai nenori unijos ir jie moka savo darbininkams mažiau, negu unijistai maineriai gauna.

Toj apielinkėj atsidarė keturios tokios kasyklos. Bet unijistai kol kas veikia tik prieš vieną jų. Jie mano, kad kada apsidirbs su tąja, tai ir kitoms bus ragai nulaužti.

Milionieriai žmogžudžiai Teisiami

Klaniečia Išgązdinti.

BYFIELD, MASS. Liepos 20 d. apie 1000 klaniečių laikė savo mitingą. Tuom laiku atvyko šimtas jaunų vaikinų, apsiginklavusių pagaliais ir kitokiais smagiais įrankiais, ir pareikalavo įeiti į Ku Kux Klan susirinkimą. Susirinkimo saugotojai pastojo jiems kelią. Besiginčijant greitai pribuvo policijos vežimai. Policijai pavyko pertikrinti vaikinus, kad tai butų tiesų sulaužymas, jei jie veržte įsiveržtų į klaniečių susirinkimą. Vaikinai išsiskirstė. Dalykas pasibaigė be kraujo praliejimo.

Londono Konferencija.

Tarp Anglijos ir Francijos kyla skirtingų nuomonių. Amerika palaiko Anglijos pusę.

Londone šiomis dienomis laikoma tarptautinė konferencija, kuriai vadovauja Anglija ir Francija. Joje perkratinėjama padaryta Versales sutartis po pasauliniu karu. Konferencijos dalyviai daugiausia ima domėn amerikiečio Dawes planą, kurio prisilaikant manoma išvengti tarptautiniai nesusipratimai. Amerikos atstovai dalyvauja toj konferencijoj ne oficialiai. Vokietijos atstovai dar neįsileidžiami. Tarp Anglijos ir Francijos atstovų jau pasireiškė skirtingų nuomonių įvairiuose klausimuose, kur amerikiečiai palaiko Anglijos pusę.

Konferencijai prasidėjus atstovai labai abejojo dviejuose klausimuose ar bus galima susitaikinti. Vienas, ar konferencija sutiks, kad Vokietija privalo atmokėti skolas ir užtikrinti paskolintojams; antras, ar visi atstovai sutiks, kad butų prisilaikoma Versales taikos sutartis. Tiedu klausimai priimta teigiamai.

Dabar eina apkalbėjimas dėl tų vietų, Ruhr ir Rhineland, kurias Francija turi užėmus. Anglija laikosi, kad Francija privalo pasitraukti iš jų; Francija nori pasilaikyti teisę nors gelžkelius tos Vokietijos dalies valdyti.

Kitas klausimas, kurio dėlei nesusitaikoma, yra apie Vokietijos atstovus. Vokietijos atstovai konferencijon dar nepakviesti. Bet manoma juos pakviesti. Nors Vokietijos atstovai ir bus pakviesti, bet jie negali turėti teisės pakelti ginčus bile dėl kokio konferencijos nuosprendžio, —taip nori pravesti Francija. Anglija gi nori, kad Vokietijos atstovai butų pakviesti ir turėtų balsą konferencijos nutarimų dėlei. Amerika palaiko Anglijos nuomonę.

"Naujienos" Apskųstos.

"Vilnis" praneša, kad Dr. Šimkus, chicagietis, apskundė "Naujienas" ant $50,000 už apšmeižimą jo vardo. Esą "Naujienos neteisingai aprašiusios apie daktaro pasielgimą su vienu ligoniu, kurį jis atidavė į beprotnamį. "Naujienos" nurodžiusios, kad butų buvę galima be protnamis išvengti tam ligoniui, bet gydytojai pripažinę, kad daktaras Šimkus pasielgė gerai.

(Kažin prieš ką tie lietuviai taip labai pamėgo teismabučius lankyti.)

Bažnyčios Nyksta.

Gražiausios katedros eina ant bankruto. Žmonėms atsibodo maldos ir maldos.

Rusijoj, kaip ir kitose šalyse, bažnyčioms palikta laisvė. Bet kadangi Rusuose uoliai varoma prieš-bažnytinis susipratimas žmonėse, tai gražiausia dievo namai patys susibankrutija. Gražiausia vietas, kur kadaise tukstančiai žmonių prisigruzdavo, dabar Rusijos muzikai numoja ranka. (Mat, kaip greitai galima žmones atvesti į protą ir išvyti iš jų galvų prietarus, jei tik valdžia imasi už to darbo.)

Leningrade - Petrograde šiuomis dienomos užsidarė Šv. Izaoko katedra ir jau rengiasi greitai užsidaryti Kazano katedra, kuri yra begalo graži.

Jos užsidaro dėl to, kad atėjus šventadieniui labai mažai žmonių atsilanko į jas.

Istorinis Muziejus mano atpirkti tą gražiąją katedrą ir padaryti iš jos gražų muziejų, kurį galės visi žmonės apįankyti ir pasimokinti gerų dalykų.

Kazano katedra yra 236 pėdų ilgio ir 180 pėdų pločio. O vėl visokių brangių daiktų joje randasi labai daug. Randasi joje daug aukso ir sidabro. Vienos balustrados yra tyro sidabro, kuris sveria 3600 svarų.

Airiai už La Folletą.

New Yorke tapo išnešta rezoliucija konvencijoj tų žmonių, kurie rupinasi Airijos nepriklausomybe. Rezoliucijoj pastebiama, kad tik vienas La Follettas suminėjo savo nusistatyme, kad Airija privalo buti nepriguliminga. Todėl airiai rems La Folletą Jung. Valst. prezidento rinkimuose.

Persai Nužudė Amerikoną

Šiomis dienomis Persijoje tapo nužudytas Robert Imbrie, Amerikos vice-konsulas Persijai. Jį nužudė gauja persų religinių fanatikų, kuomet jisai norėjo nufotografuoti vieną šaltinį, kuris laikomas kaipo "šventas" Persijos gyventojų.

"Šventas ne šventas," bet Persijos valdžia pasiryžus skaudžiai nubausti tuos žmogžudžius už jų piktą darbą.

Paleisti.

Eamon De Valera ir Austin Stack paliuosuoti.

DUBLIN, liepos 17 d. Eamon De Valera ir Austin Stack, airišių republikonų vadai, tapo paleisti iš kalėjimo. Jiedu buvo įkaltinti apie metai atgal už politinį prasižengimą.

Francuzai Deriasi su Sovietais.

Francija susirašinėja su Rusija santykių reikale. Manoma, kad greitu laiku bus atnaujinta geri santykiai tarp tų dviejų šalių. Rusų Čičerinas ir francuzų Herriot dabar veda korespondenciją tuo tikslu.

Dar Neatgyveno.

Pas vokiečius dar neatgyveno nusenęs duelio paprotys.

Baronas von Seidlitz tapo pašautas duelėse. Jisai susiginčijo su kitu vyru kavinėje ir užbaigimui to ginčo nutarė nusišauti vienas kitą, arba pažiurėti, kuris laimingesnis. Seidlitz pralaimėjo, nors ir buvo geras karininkas ilgą laiką.

Trumpai.

NEW HAVEN, MASS. Liepos 17 d. čia siautė baisi audra padarė daug nuostolių ir užmušė du žmones.

BRIDGEPORT, Ct. Liepos 18 d. čia dingo septyni vaikai. Vaitis, kurioj jie buvo išplaukę, rasta apsivertus.

CLAREMONT, N. H. Liepos 18. Šiandien vienas barzdaskutis čia nuskutė tulą I. E. Young, kuris rengiasi prie auksinių sužieduotinių. 50 m. atgal tos pats barberis ir tą patį vyrą skuto, kad tas vyras rengiasi apsivesti.

AMERIKA AUGA. Jung. Valst. jau yra 79 miestai, kurie turi 100,000, arba daugiau, gyventojų. Praeitais metais tokių miestų buvo tik 68.

BOSTON, MASS. George F. Redmond kom. kasierius, rastas kaltu. Praeito kovo mėn. jis buvo areštuotas už neteisėtą pašto vartojimą.

Kanados tautinio gelžkelio darbininkai sutiko neimti uždirbtos algos už vieną dieną kas mėnesį. Nes gelžkelių vedėjai, sakoma, negalį išsiversti. Toksai darbininkų pasiulymasa esą pagelbėsiąs labai daug. Prie to gelžkelio dirba apie 110,000 darbininkų.

Nori Prirodyt, kad Jie Bepročiai.

Leopold ir Loeb, du jauni žydukai, kurie nužudė keturiolikos metų vaiką, taippat milionieriaus sunų, Franką, jau teisiami. Praeitą panedėlį prasidėjo jų klausinėjimas. Jiedu abudu prisipažino teismabuty esą kaltais. Jų advokatai dabar nori žmogžudžius išteisinti, prirodant, kad jie yra nepilno proto vaikai.

Vaikinai abudu turi po 19 metų amžiaus, abudu yra milionieriai ir abudu buvo geriausi studentai Chicagos universitete.

Poras mėnesių, ar kiek, atgal jiedu nužudė savo kaimyną Frank, vaiką, norėdami gauti iš jo tėvo $10,000. Vėliau buvo susekti taip gerai, kad nebegalėjo ir geriausi advokatai juos išteisinti. Dabar jei jie išsigelbės nuo pakorimo, tai tik pasiduodami nepilnapročiais. Geriausi šalies daktarai ir psichikai darė tyrinėjimą ant tų vaikinų.

Sukilėliai Laimi.

Brazilijos sukilėliai užvaldė beveik visą Sao Paulo valstiją.

Buenos Airės, Arg., liepos 18 d. Sao Paulo valstija yra turtingiausia valstija visoj Brazilijoj ir ją dabar paėmė sukilėliai į savo rankas.

Revoliucionieriai paėmė Luz gelžkelio stotį, kuri yra centras gelžkelių. Taippat jie paėmė gražiausią hotelį visoj Pietinėje Amerikoje, tai Esplanada, kur jie dabar paguldo sužeistuosius. Revoliucijos vadas yra gen. Isidor Lopez, pirmiau buvęs oficierius. Gyventojai, sako, pritaria sukilėliams.

Brazilijos valdžia yra baisiai susirupinus. Didelis persekiojimas visoj šaly. Laikraščiai, kurie paduoda žinių apie revoliuciją, yra uždaromi, o korespondentai, kaip namiškikai, taip ir amerikiečiai yra areštuojami, jei nelaiko burnų uždarę.

Du amerikoniški laikraščiai, kurie ten ėjo ir darė gerą biznį, dabar sulaikyti.

Sukilėlių randasi apie 6,000 gerai apsiginklavusių.

Statys Namų Biedniems.

Francuzijoj yra didelis vargas su namais. Daugelis biednų žmonių turi labai skursti, neturėdami savo gryčių. Tat valdžia pradėjo planuoti, kaip palengvinus gyventojams. Manoma vienam Paryžiuj pastatyti už 300,000,000 frankų valdžios namų, kur galės prisiglausti apie 30,000 biednų gyventojų. Tai tik pusė tų, kurie dabar skursta dėl pastogės.

O kol tokie namai bus pastatyta, valdžia rupinsis, kad namų savininkai negalėtų išvaryti nuomuotojų.

A.L.T.S. REIKALAI

SANDARIEČIŲ DOMEI.

Draugai Sandariečiai, dar kartą prašau jusų visų, kad mėnesines duokles (mokestis), kurios yra užsivilkę apmokėtumėte, nes kitaip busime priversti sulaikyti organą "Sandarą." Kad išvengus to, kiekvieno musų pareiga apmokėti užsivilkusias mokestis.

Kuomet dabar vasaros laiku susirinkimai yra labai reti, nepatogu į juos lankytis, butų geras dalykas, kad kurių narių jau yra užsivilkus mėnesinė mokestis, toki nariai galite savo liuoslaikiu nueiti pas kuopos raštininką, ir apmokėti savo mokestį priklausančią Centrui.

Taipgi, prašau visų narių, kuomet persikeliat į naują vietą gyventi, tuojau prisiųskit mums savo naują gyvenimo antrašą, sykiu nurodydami savo seną antrašą. Tas butinai reikalinga. Neduodami mums žinios, kad persikelia į kitą vietą gyventi, laikraštis sugrįšta atgal į Centrą ir paštas reikalauja pataisyti antrašą. Tokiuose atsitikimuose labai tankiai priseina sustabdyti laikraštį iki gauname pranešimą su nauju antrašu. Dėl jusų pačių gerovės, ir musų geresnės tvarkos dėlei, meldžiame visus musų narius ir skaitytojus, laikytis musų prašymo, tuomet laikraštis pasieks kiekvieną musų narį bei skaitytoją.

Centro Sekretorius V. M. Č.

RENGKIMĖS PRIE AUKSINIO KONKURSO.

A. L. T. Sandaros 10-tasis Seimas yra nutaręs surengti auksinį konkursą. Kol kas konkurso reikalais bei rengimu nebuvo jokių žinių, tat šiuomi skelbiu, kad Aukso konkursas yra ruošiamas, ir artimoj ateityj bus plačiau apie jį pranešta Sandariečiams ir visuomenei; šį kart tik noriu pastebėti, kad šis konkursas bus vienas iš didžiausių kada koks yra buvęs lietuvių gyvenime. Konkurso dovanos bus labai didelės —brangios.

Kol galutinai bus sutvarkytas konkursas, ir paskelbtas per Sandarą, mes dabar kviečiame visus Sandariečius ir visus kitus lietuvius norinčius stoti į busimą konkursą, iš kalno užsiregistruot Centro raštinėj prisiųsdami savo vardą ir antrašą. Ši registracija turi buti užbaigta nevėliau, kaip iki 25-tai d. rugsėjo mėn. 1924 m.

Apie Auksinį Konkursą bus duodamos informacijos visiems kas tik reikalaus. Be abejonės, kurie nori dalyvauti busimam aukso konkurse, privalot užsiregistruoti iš kalno, nes užsiregistravę asmenys tankiai bus painformuoti kaip tinkamiau prisiruošti prie busimo konkurso.

A. L. T. Centro Sekret.
V. M. Čekanauskas.

SANDARIEČIAI, IŠNAUDOKIME VASARĄ.

Gerbiami vienminčiai, musų pareiga išnaudoti vasaros sezoną kaip mes geriausiai galima organizacijos labui. Neužilgo vasaros sezonas pasibaigs, ir vėl tamsus rudenio laikas ateis, išvažiavimų pasillinksminimų nebus. Dabar kaip tik laikas mums darbo žmonėms bent kiek pasilinksminti ne kokioj operoj, teatre, bet toje gražioje vasaros dienelėje, kur gražiame parengime — išvažiavime, piknike.

Kaip kuriose Sandariečių kolionijose buna labai daug gražių parengimų vasaros laike, puikių išvažiavimų, kurie sutraukia žmonių minias. Toki parengimai išvažiavimų piknikų kur nėra svaigalų bei kitokių nepadorumų, tokiuose susirinkimuose, žmonės tampa labai užganėdinti.

Sandariečiai, tokių parengimų parengia gana daug, kas metai, ir tie parengimai yra labai naudingi musų žmonėms darbininkams, nes tik tokiuose išvažiavimų parengimuose, jie susirenka, ir drauge praleidžia gražiai nedėlios dieną, pasikalba apie savo reikalus ir tt.

Musų Sandariečių kaipo susipratusių organizuotų darbininkų yra didelė pareiga surengti tokius išvažiavimus, ir sutraukti žmonių minias, supažindinti tas minias su Sandara ir jos idealais. Tokiuose išvažiavimuose mums yra gera proga painformuoti musų visuomenę darbo žmones kaip tapti organizuotais žmonėmis, ir kokioj organizacijoj lietuvių darbininkų yra išganymas bei gerovė. Mes turime tikslą šviesti musų tamsią liaudį, auklėti musų lietuvių priaugantį jaunimą lietuvystės dvasioj. Kad tą atsiekti, mes privalome rengti įvairius parengimus ir tuose parengimuose visada aiškinti musų žmonėms kaip jauniems, taip ir seniems, kad jie lavintųsi, šviestųsi ir savo vaikučius, tą jauną gentkartę, išauklėtų gerais lietuviais. Kad pataisius žmonėms tas žinias, reikia juos sutraukti į kruvą, susirinkimus.

Sandariečių Apskričiai Connecticut, Naujos Anglijos, jau yra parengę didelių išvažiavimų, kur tukstantinės minios žmonių susirinko, ir tie žmonės tapo artimai supažindinti su A. L. T. Sandaros veikimu, o kiek dar padaryta naudos pačiai organizacijai materialiai. Kaip kuriose Sandaros kuopose yra rengiami išvažiavimai, ir kiekvienas tų išvažiavimų, neša didelę naudą žmonėms, ir organizacijai.

Bostono Sandariečiai turėjo vieną didelį išvažiavimą, dabar jau rengia kitą. Detroit Sandariečiai rengia milžinišką ekskursiją ant Erie Ežero. Kitų kuopų matosi nerangumas, o jeigu viena, kita kuopa gali parengti, tai didžiuma musų kuopų galėtų, jei tik tame svarbą matytų. O svarba yra begaliniai didelė. Todėl, mieli draugai ir draugės, Sandariečiai, išnaudokime vasarą, ir padarykime gražų darbą organizacijai ir savo darbo žmonių naudai.

Išvažiavimuose išnaudokime progą musų partijos agitacijai. Nudien mes Sandariečiai, kaipo žmonės susirišę organizacijos ryšių, ir per organizaciją, mes einame prie kulturos, idealo bei tautinio susipratimo, politinių reformų. Tat musų pareiga susavim patraukti musų liaudį, darbo žmonių minias. Lietuviai darbininkai, didžiumoje jau yra su mumis, tačiau daug dar yra suklaidintų per įvairius apsimetėlius, neva darbininkų šalininkus. Musų pareiga suklaidintus darbo žmones atvesti ant tiesaus kelio, padaryti juos musų draugais.

V. M. ČEKANAUSKAS,
A. L. T. S. Centro Sekret.

Sandaros kuopų veikimas

DETROIT, MICH.
Sandariečių veikimas.

Liepos 4 d. Sandariečiai surengė draugišką išvažiavimą ant ukio. Dalyvavo geras skaičius Sandariečių, apart to ir apie 15 svečių. Ukis gražus prie upės. Visi Sandariečiai ir svečiai buvo gerai užganėdinti.

Dabar Sandariečiai rengia delį išvažiavimą ant salos Sugar Island. Taigi, visi Sandariečiai ir Sandarietės rengkitės prie minėto išvažiavimo, kur galėsime praleist linkskmai laiką. Nepalikit namie nė vienas Sandarietis, nei Sandarietė. Pasikvieskit ir savo draugus, kad dalyvautų musų išvažiavime, kurs bus rugp. mėnesį. Tikietus galima gaut pas K. Šnuolį, M. L. Masionį, F. Motuzą ir pas kitus Sandariečius.

Susirinkimas.

Detroito A. L. T. S. 29 kp. susirinkimas bus 10 d. rugp. 2 val. po pietų Lietuviškoj Svetainėje, 25-tos ir Dex ave. Taigi visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti konai skaitlingiausia. Nepamirškite ir naujų narių atsivest. Kožno Sandariečio priedermė atsivest po vieną narį į susirinkimą ir prirašyt prie Sandaros.

29 kp. Korespondentas.

WORCESTER, MASS.
Iš Sandariečių venkimo.

Nedėlioj liepos 13 d. A. Kriaučialio name įvyko Sandariečių veikėjų pasitarimas arba, kitaip sakant, konferencija. Dalyvaujant keletui vietos įžymesniems veikėjams, ir Centro sekretoriui V. M. Č., buvo apkalbėta bėgamieji reikalai organizacijos, kaip politika, taip ir kiti įvairųs reikalai, bet užvis daugiausia buvo susidomėta busimu A. L. T. Sandaros organizatyviu vajum, kuris prasidės su pradžia spalio mėnesio.

Apart kitų apkalbėjimų, Centro sekretorius davė pranešimų iš Centro valdybos veikimo, ir stambesnių lietuvių kolionijų Sandariečių judėjimo: k. t., Chicagos, Pittsburgh'o, Clevelando ir kitų. Seimo nutarimu, yra rengiamas organizatyvis vajus, kuris prasidės su spalio mėnesiu, tat ragino vietos Sandariečius sekmingai rengtis prie busimo vajaus.

Worcesterio Sandariečiai išklausė Centro sekretoriaus pranešimų, pasižadėjo daug darbuotis. Tuli vietos Sandariečiai pareiškė, kad Worcesterio Sandariečiai per tulą laiką mažai veikė organizatyviame darbe, ir todėl juos yra pralenkę nekurių kuopų Sandariečiai. Kitados Worcesteriečiai stovėjo ketvirtoj eilėj skaičium narių, tačiau pastaruoju laiku Worcesterio Sandariečius pralenkė Clevelandiečiai ir Brooklyniečiai ir dabar Worcesterio Sandariečiai randasi net šeštoj vietoj savo kuopos narių skaičium.

Pil. J. Krasinskas, ir A. Kriaučialis, šioje konferencijoj pareiškė, Centro sekretoriui, kad su metų laiku, Worcesterio Sandariečiai atgaus savo seną rekordą, ir atsistos vėl ketvirton vietom; reiškia Worcesteriečių yra nusistatymas sumušti organizatyvį rekordą, trijų didelių kolionijų Sandariečių, kaip tai, Chicago, Cleveland, ir Brooklyn organizatyviam vajui.

Sekretorius matydamas Worcesteriečių tokį nusistatymą, linkėjo vietos Sandariečiams pasekmingai darbuotis, ir pralenkti Clevelandiečius, arba, kad ir milžiną Chicagą.

Reporteris J. K.

WORCESTER, MASS.
Iš A. L. T. Sandaros 16 kuopos darbuotės.

Liepos 10 d. vakare įvykusiame A. L. T. S. 16 kp. susirinkime daug kas tapo nutarta. Tik dabar pasiliko įkunyti į gyvenimą.

1) Nutarta pasiųst pasveikinimo laiškas 16 kuopos vardu gerbiamam Dr. Jonui Šliupui.

2) Išrinkta komisija iš šių narių: A. Šablinsko ir A. J. Gotautos siuntimui į Lietuvą tautiškų laikraščių, kaip tai, "Sandaros," "Vienybės," "Amerikos Lietuvio," "Dirvos," "Tėvynės" ir "Varpo." Šioji komisija rinks iš žmonių, kurie perskaitė sunešę į tam tikrą vietą siųs į Lietuvą.

3) Išrinkta keturi organizatoriai, užrašinėjimui "Sandaros" ir gauti apskelbimų, ir prenumeratų ir kuodaugiausiai išplatint "Sandaros" ir jos principus likos išrinkta šie plačiai Worcesteriečių visuomenei žinomi asmenys: Antanas Kriaučialis, Justinas Peleckis, Juozas Krasinskas ir Albinas Adomaitis.

4) Išrinkta komisija pikniko surengimui, kuri rupinsis surengti pikniką greitoje ateityje.

Komisija susideda iš šių narių: Kleofas Zurlis, Kriaučialis, Peleckis ir Krasinskas.

Buvo ir daugiau dalykų apkalbėta, bet paliksiu ramybėje.

Worcesteryje viešia viešnią, seniau buvus Worcesteryje, tai Zigmo Jankausko moteris (Timinskaitė) iš Philadelphijos, Pa. Ji buvo atsilankius Sandaros 16 kuopos susirinkimą.

Paliepių Juozukas.

DETROIT, MICH.
Žodis į 29 kp. Sandariečius.

Broliai ir sesutes Sandariečiai, jau baigiasi vasaros karščiai ir prisiartina rudens laikai. Greit užbaigsime išvažiavimus, vasarinius pasilinksminimus ir vasaros grožybes. Taigi, bus geresnė proga ir mums, broliai Sandariečiai, su užbaiga visų pasilinksminimų, visų išvažiavimų turime imtis už smarkesnio darbo, daugiau pradėt rupintis savo organizacijos reikalais, organizuot didesnius burius savo brolių, traukt prie Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros. O kaip mes turėsime didesnius burius savo žmonių, tada mes geriau atsieksime savo tikslus, nes jau senai pasakyta, kad kur vienybė, ten ir galybė. Nežiurint musų visų priešų, nežiurint visų musų persekiotojų, nežiurint Garmų, Kemėšių, ir tų visų, kurie daugiaus tiki į Varšavą, arba į Romą, kurie mano ir trokšta mumis laikyt tamsybėje. Mes turime geriau žiurėt į savo vidurinę sfovę ir į tuos žmones, kuriems daugiau rupi lietuvybė, negu kas kitas. Taigi musų visų narių priederystė organizuot kuodidžiausią savo kuopą. Tiktai imkime pavyzdžiui, jeigu bus organizacijoj 15 narių, tie 15 narių prirašys po vieną naują, tai jau pasidarys 30. O jeigu tie 30 po vieną prirašys, tai pasidarys 60. Na, ir tokiu budu kuopa pasidaugina ir bėgant laikui pasidaro skaitlinga.

Mes žinom, kad tik Sandariečiai išganys Lietuvos žmones. Todėl nežiurėkim jokių kliučių, klerikalų, komunistų bei socialistų. Mes turime remti petis į petį ir turime žiurėt, kad mes ir musų broliai, kurie suklaidinti ir kurie yra klaidinami butų apšviesti ir butų parodyta jiems teisybė.

Klerikalai jau perdaug mumis persekioja ir perdaug pradeda viešpatauti. Mes girdime ką Dr. J. Šliupas rašo mums iš Lietuvos; mes girdim, kaip kunigas Vailokaitis pasielgė, kad net visą kabinetą sugriovė. Taigi, mes, Sandariečiai, turime daugiau organizuotis.

M. L. Daukantis.

Pranešimas

Kas užsirašys "Sandarą" ant metų prisiųsdamas $2.50 gaus dovanų vieno Dolaria knygą. Ši proga duodama tik iki Rugsėjo (Sept.) 30-tai dienai.

SANDARA

327 E St., So. Boston, Mass.

Liaudininkų Laiškas Sandarai

Labai Gerbiami Tamstos!

Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Partijos Centro Komitetas jau yra pasiuntęs Sandaros Jubilėjiniam Seimui, kurs buvo gegužės 6 d. š. m. platų draugišką pasveikinimą, kuriame išdėstė savo santykius su visomis Lietuvos partijomis, kuriame nušvietė savo darbuotę, savo taktiką ir platformą.

Be to Centro Komitetas yra pasiuntęs "Sandaros" vardu paskutinio Val. Liaud. Partijos Suvažiavimo platų protokolą, savo derybų su krikšč. demokratais protokolus ir ištisą eilę visokių musų raštų ir dokumentų, pilnai nušviečiančių musų taktiką ir musų siekimus. Visi tie raštai turi buti A. L. T. Sandaros Centro Valdyboje arba pas Centro Valdybos Pirmininką p. Liutą. Negaudami jokio atsakymo bei pranešimo ar tie musų raštai ir dokumentai yra Jusų gauti ar ne, draug su šiuo laišku mes siunčiame visų tų dokumentų pluoštą dar kartą. Mat, musų krikščionių cenzura galėjo labai lengvai tuos dokumentus užturėti, arba tą laišką ir visai kur nors nudanginti. Taigi prašytume, kaip tik tą musų laišką gausite, praneškite mums, ar esate siųstus dokumentus gavę ar ne? (Dokumentai gauta.—Red.) Lygiai prašytume pranešti mums ar gauti dar 1923 m. musų Jums pasiųsti raštai ir dokumentai?

Dabar grįšime prie "Studentų" įvykio. Pasistengsiu kiek galima plačiau paaiškinti visą tą atsitikimą. Tie studentai išvažiavo iš Lietuvos tylomis; mažai kas apie jų kelionęir težinojo. Mes sužinojome apie juos iš dalies iš Amerikos laikraščių, iš dalies iš privačių kaikurių amerikiečių laiškų, kuriuose mus klausė, kas tie studentai per vieni. Tie studentai nusivežė Jono Vileišio rekomendaciją, kuri buvo paskelbta laikraščiuose. Maža to, tie studentai pasiskelbė esą karštais demokratais, pažangios minties žmonėmis. Visa tai galėjo suklaidinti musų draugus amerikiečius, ypač, kad jie tik ir kreipėsi į Sandariečius. Sandariečiai galėjo pamanyti ir pamanė, kad tie studentai mums artimi žmonės ir net klerikalų priešai. Taip dalykams stovint mes ilgiau tylėti nenorėjome ir negalėjome. Visos musų moksleivių, studentų, mokytojų, jaunimo sąjungos ir partijos organizacijos kabeliavo Jums, kad mes su tais studentais nieko bendro neturime. Be to tuo pat reikalu aš kabeliavau pil. Liutui. Pil. Jonas Vileišis irgi kabeliavo Amerikon, kad tie studentai su Valstiečiais Liaudininkais nieko bendro neturi. Mes kabeliavome tam, kad visa pažangioji visuomenė sužinotų, kas tie studentai per vieni.

Dabar, ar gerai mes padarėme, kad kabeliavome? Kaikurie musų draugai amerikiečiai rašo, kad mes tą kabelį esame pasiuntę vaduodamies kokiu tai pavydu. Čia tai jau netiesa. Jokio pavydo pas mus nebuvo ir nėra. Kaikurie vėl rašė ir laikraščiuose ir mums laiškuose, kad mes tartum duodame instrukcijų, kam aukoti, o kam ne? Ir tai netiesa. Mes tuo klausimu Jums draugai jokių instrukcijų visai nemanėme duoti.

Jųs, draugai, savo skatiką galite duoti ir duodate kam norite ir kaip norite. Čia Jusų pilna valia, ir niekas į tai kištis neprivalo. Nesikišome, nesikišame; nepavydėjome ir nepaavydime niekam, kam Jus randate reikalo duoti savo sunkiai uždirbtų skatikų. Bet mes nebutume Jusų draugai vienminčiai, jei mes nepraneštume Jums apie tuos žmones, kurie į Jus kreipiasi paramos, žinodami apie tuos žmones daugiau, negu jųs, draugai.

Taigi, tie studentai yra vienos tik korporacijos "Neo-Lithuania" vadinamos korporantai. Ta korporacija nelabai skaitlinga, bet tai mažmožis. Tos korporacijos nariai pirmu savo dalyku ėmė pamėgdžioti aristokratines vokiečių panašias korporacijas. Ta korporacija — tai galima pasakyti musų studentų — aristokratų korporacija. Bet visa tai gal jau nėra taip bloga. Juk ir aristokratai gali rinktis aukų ir net pas darbininkus. Bet čia yra dar kitas dalykas. Visi tos korporacijos nariai yra šalininkai pažangiečių partijos, kurios priešakyje stovi Smetona, Yčas, Voldemaras, kun. Mironas, kun. Petrulis, kun. Tamošaitis, kun. Jarulaitis, kun. Juozapavičius ir kiti. Ta korporacija per rinkimus į pirmąjį ir antrąjį Lietuvos Seimą agitavo už Pažangos partiją, kuri beveik visur buvo sujungusi savo sąrašus su krikščionių demokratų sąrašais. Agitacijos metu tie studentai korporantai vedė kuošlykščiausią ir kuoaršiausią propagandą prieš liaudininkus ir apskritai prieš pažangiuosius žmones. Jų agitatoriai kaip pav. Čėpla, buvusis žvalgybininkas, mušęs suimtus mokinius Mariampolėje, per mitingus revolveriu grąsindavo valstiečiams, jei šie, nepritardami pažangiečiams, nenorėjo jo šmeižtų ant liaudininkų klausyti. Dabar tas pats Čėpla pašalintas iš Vidaus Reikalų Ministerijos kaipo netinkamas valdininkas, yra maloniai priimtas kunigo Krupavičiaus vedamon Ministerijon. Bet ir to dar maža. Tie studentai korporantai, sekdami savo dvasinius vadovus Smetoną, Tamošaitį (Didžiulį), Voldemarą ir kitus pasireiškia kaipo atžagareiviškiausia musų visuomenės ir studentijos grupė. Jie visi, ir senieji (Smetona, Voldemaras ir kiti) ir jaunieji (Nekvedavičius, Čėpla, Banaitis, Marčiulionis) yra griežti priešininkai parlamentarizmo, demokratybės, pilietinių laisvių; jie aiškus šalininkai monarchinės tvarkos, diktaturos; jie pašiepia parlamentą, jie pašiepia žmonių rinktas įstalgas. Jie visur ir visuomet didžiuojasi Italų fašistais, statydami jų pasielgimą kaipo pavyzdį. Jie, ir senieji ir jaunieji, yra dideliausi Žemės Reformos priešininkai. Jie priešininkai gilesnių socialistų ir demokratinių reformų. Jie šalininkai kumščio ir jiegos viešpatavimo.

Jie visur šaukia esą dideliais "patriotais"; jie dedasi dideliais lenkų priešais. Bet darbais parodo ką kitą. Eidami prieš Žemės Reformą, kuria griaunama lenkų-dvarininkų viešpatavimas Lietuvoje, juk jie **kaip tik tuos lenkus palaiko.**

Ir nebereikalo daugelis lenkų-dvarininkų buvo Pažangos organo "Tautos Balso" ir kitais pavadinimais leidžiamo Pažangos organo B-vės akcininkais. Nebereikalo lenkai-dvarininkai rėmė ir platino Pažangos laikraščius, išrašydami dešimtimis ekzempliorių ir duodami savo ordinarininkams ir kumečiams dovanai skaityti. O juk niekas taip daug nešaukė ir nerėkė ir nerėkia apie savo "gryniausį ir dideliausį patriotizmą," kaip pažangiečiai; juk paskaičius Pažangos laikraštį išeina, kad tik jie vieni myli Lietuvą, tik jie vieni ją gina, tik jie vieni "geri" Lietuvos "patriotai," tik jie vieni neapkenčia ir kovoja su lenkais. Ir čia jau tie patys lenkai yra to laikraščio akcininkai, tie patys lenkai-dvarininkai tą laikraštį uoliai platina ir remia. Ar ne keistas, drau-

(Seka ant 6 pusl.)

GANDRAI

DRAMA VIENAME AKTE.
Liuosai vertė Liekno Murgas.

ONA:— Motina, motinėle! Mitriau! (Mikui.) Kur popiera? (Mikas paduoda jai popierą. Ona paslepia savo antyje.) Kelkis, brangus Mitriau! (Mitrius pasikelia.) Kaip aš tavęs pasiilgau, Mitriau! (Jiedu apsikabina ir bučiuojasi. Mikas stovi prie durių.)

MITRIUS:— Brangi Ona, atleisk man, jog išdrįstu eiti prie tavęs, budamas visas purvinas ir nudriskęs iš kelionės — nėsu vertas prisiglaust prie tavęs!

KATERINA:— O, mano skaisčioji mergele, kam tau reikėjo eiti į tą susirinkimą, kuriame dalyvavo įusų mokytojas ir kiti studentai? Kam reikėjo pristoti prie jųjų nedorų užmanymų? Argi neužteko draugų ir pasilinksminimų? Ar nebutum užganėdinta turėdama gerą vyrą, kuris tau butų patarnavęs begyvenant ant ukio?

ONA:— O, mano motinėle, kas gali pasakyti kaip geriau? Mes nesame visados protingi — ir kas gali žinoti kas yra ta išmintis?

MITRIUS:— Neišmetinėk jai, motina, ji užtektinai prikentėjo!

ONA:— Mano ištikimas, Mitriau! Dar neatsimainęs — teisingas ir kantrus. Daug mėnesių praslinko nuo to laiko, kada mudu greta stovėjom prerijoj, tėmydami vėjo pušiamus javus.

MITRIUS:— Kada tik vėjas pučia nuo pietų, tada aš jums siunčiu žinias. Bet tu esi visai persimainius?

ONA:— Kaip tai, mano drauge?

MITRIUS:— Esi labai išbalus. Juk tu buvai visados raudona — už tavo veido matytis šviesa!

KATERINA:— Ar jie labai buvo tau žiauruș, dukrele?

ONA:— Ne, nežiauruș. Bet kaip gyvuoja mano draugai mylimojoj provincijoj?

KATERINA:— Labai gerai. Boris Lezinkovičius apsivedė Olgą Pariną. Jie turi naują stubą, dvi karves ir didelį sodną, ir lauką javų. Olga yra laiminga gavus tokį vyrą, nors ji nėra labai graži — tamsi, pasilenkus...

MITRIUS:— Dabar mes turime naują mokytoją. Jis mokina mane skaityti ir rašyti. Galbut kuomet tu pergrįši iš tolimos šiaurės, iš tos liudnos Siberijos, aš galėsiu skaityti ir rašyti, taip kaip tu. Klausyk, mielojc, aš sugalvojau eiles dėl tavęs, o mokytojas išrašė jas man. Štai jos. (Jis išima sutrintą popiergalį iš savo švarko kišenės. Ona drebančiomis rankomis paima popierą ir žiuri į jį. Katerina prieina artin prie Onos.)

KATERINA:— Jis yra gabus tas Mitrius. Kaip tikras sunus jis buvo dėl manęs. Skaityk, mano dukrele!

ONA (Giliai traukdama dvasią, išpalengvo skaito.):—

Kad saulė skaisčioji pakyla
aukštyn,
Spinduliais apšviečia laukus
vis tolyn.
Prinokę javai, rausvi-geltonai,
Atrodo kaip tavo šviesieji
plaukai!
Mylimos jus' akys —
paveikslai tikri—
Parodo, kad siela prakilni,
jautri.
Kaip dangiška grožė mėlsva
regimai,
Pradžiugina širdį suspaustą
kietai.
Ir kuomet nuo pietų vėjelis
ramus,
Gaivindamas žolę pučia per
laukus,
Paskęstu svajonės', užmiegu
saldžiai,
Tarsi jusų kvapas man'
glosto meiliai.
Tad greitai pajutęs,
pašokstu ir vėl,
Žiurėdamas į dangų
paklausiu, kodėl
Skaisčioji saulutė neleidžia
miegot,
Gražius oforizmus apie jus
sapnuot.
Kada tik aš girdžiu varpus
prietemoje
Bešaukiant kaimiečius į maldą
taip tol;
Klausydams jų balso prisimenu
tai,
Lyg, kad butų aidas dainos
jus' tiktai.
Praėjus tiems metams, tada,
gal but, vėl
Sugrįši prie musų liuosybės
tos dėl.
Kaip skrenda gandrai vis
tik į pietus,
Kur nėra tiek šalčio, į šiltus
kraštus.
Tyros jųs širdies nieks tik jau
neperkeis,
Kad meilė atšaltų to Mitrius
neleis,
Kuris tave myli iš tikros
širdies,
Ir žada mylėti lig pat
jo mirties...

(Ona kietai suspaudžia popierą, pakelia prie lupų ir pašnibždomis kalba.) Lik pat jo mirties! Ir po mirties, Mitriau!

MITRIUS:— Ir po mirties!

KATERINA:— Ar labai toli Siberija?

ONA (Paskendusi svajonėse)):— Labai toli!,

KATERINA:— Šalta ir liudna kelionė...

ONA:— Bet greitai padaroma, motinėle!

KATERINA:— Bus tau ilgu be musų, ir liudna...

ONA:— Sutiksiu kitus bekeliaujančius tą pačią kelionę, tat kaip galės but liudna? Šalčio irgi nesibijau, kadangi tavo meilė visados bus apie mane, kaip kokia sermėga — šilta sermiega, tokia, kokią vežikas nešioja!

KATERINA:— Nematysi daugiau mano pasenusio veido! (Katerina verkia.) Mano akys skaudės iš ilgėsio tavęs pamatyti...

ONA:— Neverk, motinėle, kas gali žinoti, gal nepoilgam ir vėl pasimatysime. Aš neužmiršiu, jog jus laukiat savo Onos toje tamsioje grįtelėje. Kai-kada, kuomet ugnies šešėliai mirgės ant sienos, jums nematant įeisiu kaip kokia šmėkla ir atsisėsiu prie tavęs. Tu nematysi manęs, bet Ona bus su tavim; tu negirdėsi manęs, Ona kalbės į tave... (Mikas atsikosti prie durių. Mitrius pašoksta ir prisiartinęs prie Onos sako:)

MITRIUS (Užkimusiu balsu.):— Ona! ką tas reiškia? Ką tu nori pasakyti? (Jie pasižiuri viens į kitą. Ona pažvelgus į motiną prisideda pirštus prie lupų ir šypsadama kalba.)

ONA:— Kiekvieną valandą esu dvasioje su jumis, mano brangi motinėle! Brangus Mitriau! Aš daboju laukinius paukščius skrendant į pietus ir siunčiu savo mintis sykiu su jais — skubinant prie jusų. Buk geras vyras, mano brangus! Rašyk daugiau eilių dėl manęs — mokykis pas naują mokytoją, išrašyk savo mintis, ką turi savo širdyje, tai bus Rusijos balsas iššaukiantis skausmą ir išaukštinimą. Tai bus už viską geriausia, mano drauge! Prievartos spėka nepaliuosuoja žmonijos — tu pats tai matysi! Dainuok jos dainą, Mitriau! Dainuok širdies balsais! Parašyk jas savo širdies krauju, taip, kaip parašei man šitas eiles! Aš nešiosiu jas čia. (Ji prideda popierą prie savo krutinės.)

MITRIUS:— Ona!

KATERINA:— Tavo kalba yra labai keista, mano dukrele, aš nesuprantu jos...

ONA:— Buk sunumi jai, Mitriau. Tavo ištikima širdis bus tau vadu.

MIKAS:— Laikas jau pasibaigė, sesele. (Katerina balsu pradeda verkti.) Ramybė, motina! (Ona išsiima popierą, skaitė greitai ir paskui paduoda Mitriui.)

ONA:— Komandantas duos jums maisto ir aprengs gerais drabužiais, duos piningų ir parupins geriausią trukį ir vežimą, kad saugiai parvežus jus į jusų gimtinę provinciją. Taipgi duos piningų nusipirkti karvei ir Mitriui dėl nusipirkimo ukio. Tą viską užtikrindamas komandantas pasirašo. (Mitriui.) Laikyk šitą pasportą ir šitą dokumentą rupinkite apie mane!

MITRIUS:— Bet visgi man neaišku: kodėl ir su kokiu tikslu jis tą viską mum suteikia?

ONA:— Šiandien jam atlyginau savo tarnyste — tai yra labai ilga pasaka... patikėk man, brangus Mitriau!

MITRIUS:— Tu žinosi, jog aš tave myliu iki pat mirties, Ona! Tu žinosi!

ONA:— Iki mirties ir paskui!

MITRIUS:— Ir paksui!

KATERINA:— Aš jum duosiu savo paiaiminimą, jųs laukų kvietkeliai. (Ona padeda savo galvą ant motinos peties. Katerina drebančiomis rankomis glosto jos plaukus.) Mano dukrele, mano brangi Ona, imk savo motinos meilę ir maldą...

MIKAS:— Eik, motina, eik. Laiko beliko tiktai nueiti iki stoties, idant nesuvėlavus vidurnaktinio trukio, kuris išeis į pietus.

(Ona dar sykį apkabinus pabučiuoja juos. Katerina balsiai verkia net jos pečiai kratosi. Mitrius pabučiavęs Oną ilgai žiuri į jos akis.)

ONA:— Dėl Rusijos, mano Mitriau, dėl Rusijos ir dėl tavęs. (Mikas stumia juos priešais save. Ona pasilieka kambaryje ir ismeigus akis į lubas stovi lig stovyla.)

MIKAS:— Aš sugrįšiu už valandos pas tave, neverk, sesute!

ONA:— Mano brangus drauge, aš jau netekau ašarų!

(Mikas uždaro duris. Ona išsiima Mitriaus eiles ir priėjus prie lango skaito balsiai paskutinį paragrafą.)

Uždanga.

BOTANIKOS SODAS KAUNE.

Botanikos sodas Lietuvoje, ypač kaimui, rodos, yra visai mažai žinomas, o amerikiečiams lietuviams ir visai nežinomas. Žino jį kauniškiai, ir tai ne visi. Iš tikrųjų gi tai yra gana įdomi vieta prie Kauno, Aukštojoj Fredoj. Pirmiausia tai pati gamtos vieta nepaprastai graži: ties šančiais, Suvalkijos pusėje. Ten prieš karą buvo dvaras. Kaip tik tas sodas ir buvo to dvaro sodas. Dabar dvaras yra perėjęs į Valdžios rankas. Gyvenamuose namuose yra įrengta daržininkystės mokykla. Visa namų sodyba gražiai nuolatos apžiurima ir tvarkoma, vaisinių medžių sodai aptverti ir nuolat apžiurimi; šiaip medeliai sutvarkyti; daržovės taip pat aptvarstytos.

Gana didelė sodybos dalis atskirta ir pavadinta "Botanikos sodu." Tai gana puiki lyguma, apaugusi įvairių įvairiausiais medžiais, tveriama geležine tvora. Gražųs aukšti cementiniai stulpai, jau dabar rodo, kad tvora bus pilnoj žodžio prasmėje atatinkama. Pačiame sode beveik prie kiekvieno medžio prikabinta graži lentelė su augalo pavadinimu lotyniškai ir lietuviškai ir parašyta iš kur augalas kilęs ar kur auga. Mums paprasti augalai, kaip kaštanas, ąžuolas ar kitas, stebina, sužinojus jų kilmę. Visas sodas išraižytas gražiais takais takeliais. Jame sutiksime, rodos, visus pas mus augančius medžius.

Be medžių ir krumų, gražiai sutvarkytose mažose lyselėse, prisodinta įvairių įvairiausių: vaisinių augalų, gėlių, vaistinių žolių ir tt. Visos gražiai suskirstytos skyriais, ir prie kiekvienos augalo rušies prikabinta ar įsmeigta į žemę tokia pat lentelė.

Sode esančiose kudrose (balose — tvenkiniuose) galima pamatyti ir vandens augalus, žinoma, su pavadinimu.

Sodo kampe, ar jau ir ne sodo ribose (dar tvoros tam krašte nėra) pastatytas mažas nameliukas su dideliu kaminu ant buvusio kada tai, o karo metu sunaikinto, didelio dvaro namo griuvėsių, rodo, kad čia yra kas tai kuriame, šildoma. Priėję prie namuko, pamatome kitą panašų tik visą stiklinį namuką, pro kurio stiklus matyti vidury žaliuojanti ir žydinti augalai.

Prėję prie namuko užveizdo, gauname leidimą įeiti į namuką augalų pažiurėti. Įėjus, tuo pajutome daug šiltesnį, tvankų, nekarštą, bet gana malonų orą. Vidury namelio pilna lentynų, ant kurių pristatinėta daug įvairių įvairiausių mažų puodelių su mažais ir visai vos įmatomais augaliukais ir didesnių su didesniais augalais (didesnių kaip 30 ct. nėra, Bet tai nereiškia, kad mažųjų augalų, ne, ten yra didesniųjų augalų, tik dar neužaugę). Čia tenka susidurti su įvairių kraštų augalais. Čia greta matyti musų agurkus su tik ką užmezgusiais agurkiukais ir šiltųjų kraštų palmė ar kitas augalas. Prie kiekvieno vis parašas yra. Norint aprašyti, ne visus, bet svarbesnius, įdomesnius augalus, reikėtų atskira knygelė prirašyti, o, smulkiau aprašant, tai ir visai didoką. Vis dėlto čia augalų sutinkame nemaža iš viso pasaulio, (nors nesulyginamai mažiau, kiek tenką matyt New Yorke, Bostone, Berlyne, Londone ar Paryžiuje). Bet šį tą jau matome ir pas mus. Yra ir vandeninių augalų, kurie įtaisyti į stiklo indus ir, žinoma, pritaikinta tam tikras dugnas ir kitos žolės.

Labai gražiai atrodo ir inde įleistos žuvytės. Jų yra keletas rušių. Ypač įdomus "teleskopas" Tai yra mažutė labai didelėm dviem išvirtusiom akim žuvytė. Visos žuvytės sau ramiausia plaukioja ir gaudo mažuosius vandens gyvunėlius.

Augalų, tai gerai užsiliko atmintyj kokaino medis. Jis auga Peru valstijoje. Pažiurėjus, atrodo gana paprastas augalas. Jo lapai kiaušinio formos, tik apie keturius kart mažesni. Jokiu budu nesinorėtų tikėti, kad iš tokio nekalto augaliuko gautųsi toki nuodai.

Čia dar yra ir įvairių samanų ir jurų žolių, kurios taip pat gana įdomios. Taip pat dar vienas gana įdomus raudonais lapeliais (panašiais į klevo lapą) augaliukas. Netaip jis įdomus, kaip jo vystymasis. Nuskynus jo lapą piausto ir priglaudžia tą lapą prie žemės. Lapas išleidžia šaknis ir auga, o iš kiekvieno įpiovimo išauga po lapą.

Trumpiau pasakius, yra daug įdomių augalų, bet aprašyti juos ir įgauti iš to rašto tokį įspudį, kokį įgauni matydamas, negali. Parvykusiems amerikiečiams rekomenduoju apžiurėti botanikos sodą.

Provincialams patarti tik galiu atvykti į Kauną ar reikalais ar ekskursija, butinai aplankyti botanikos sodą. Jis ne tik tuo įdomus, kad jame yra įvairių augalų, bet ir labai graži vieta ir pasivaikščioti ir laikui praleisti. Butų daug gražiau nekaip išėjus į kalną ir išsinešus "vaisių" (žinoma kokių) išvolioti "susirgusiam" jo griovius. Čia atėjęs, kiekvienas ir ekskursiją, ir gegužinę ir pasivaikščiojimą adliks ir kartu mokslo ir gyvo, praktiško, ne sausų knygos lapų, mokslo įgis.

Be to ten yra šalia ir kapai ir koplytėlė ir šiaip gražių vaizdų.

Jonas Valaitis.

Kaunas—Šančiai.

ATSIŠAUKIMAS Į ŽEMAIČIUS.

(Rašytas gerb. A. Ivui.)

Didžiai gerb. Tautieti!

Šunkias dienas turi pergyventis Lietuvos pirmeiviai: iš dešiniosios pusės — krikščioniškųjų partijų valdžioje ir seime imamasi įvairių priemonių, kad užslopinus pažangiosios visuomenės dalies gyvavimą; įvairiais budais persekiojami musų, valstiečių liaudininkų krypties žmonės, liaudies mokytojai nustoja savo vietų dėl vien įskundimo vietinio klebono, patys kunigai virto jau etatiniais valdininkais ir tuo dar daugiau nori pakilti liaudies akyse, kaipo valstybės "kurėjai." Bet tą kurybos darbą jie savotiškai supranta — nuslėbti ir padaryti galą visam kas ne kunigiška, kas drįsta spirtis prieš jų hegemonijos, norimą grąžinti viduramžių tvarką, kad kunigas pryšakyje valstybės stovėtų, kad kiekviename žingsnyje butų dvasinė cenzura, kad neliktų tos tikros sąžinės ir nuomonės laisvės dėl kurios musų geriausieji pirmtakunai ir mes kovojame.

Su tuo mes nieku budu nesutinkame ir tęsime kovą iki laimėsime. Mes matome, kad liaudies akys moka skirti tikro demokratizmo obalsius nuo reakcijos iš kunigijos pusės — tą roro ir paskutinieji balsavimų daviniai — ir tą kryptį mes turime tvirtinti ir stiprinti. Tam reikia kovos įnagių.

Kiekvienoje parapijoje yra klebonija, yra bažnytiniai namai pilnoje klerikalų žinioje; ten jie tveria savo draugijas, ten nekliudomi — bažnyčioje ir špitolėje jie varo savo agitaciją. Mes to neturime, mums net liaudies mokyklose kliudoma rinktis ir savo reikalais tartis, mums reikia savo namų, savo pastogės, kur tilptų — susirinkimams salė, skaitykla, pažangiųjų ekonominių organizacijų, butent Valstiečių Ekonominės Sąjungos, prekybos įstaigos — krautuvės. Ten turi musų partijos nariai rasti sau šventadieny, suvažiavus iš kaimų, pastogę ir dvasios peną musų pasaulėžiuros kryptyje. Mes norime jungti įdėjų skleidimą su ekonominiu vystymusi, nes be ekonominių įmonių liaudis nebus pilnai patraukta musų vagon. Tokius namus, tikroje ir geroje prasmėje Liaudies Namus, mes turėtume statyti visuose didesniuose centruose, bet dėl lėšų stokos tą galime tik pačiuose didžiausiuose miestuose atlikti ir pirmoje eilėje — Žemaičių sostinėje — Telšiuose.

Čia jau numatyta įsigyti tam tinkamus namus ir juos paversti tokiu demokratizmo centru; tam tikslui atsiekti ir kreipiamasi į Tamstą kaipo žemaitį ir pirmeivį, prašydama pagelbėti mums musų sumanytame darbe. Bendra suma, mums reikalinga, siekia 75,000 litų. Mes kreipiamėsi į Jumis, nes tvirtai tikime kad šioje kovoje dėl laisvės ir progreso prisidėsite ir suprasite, kad mes čia, Lietuvoje, pilnai ant savo pečių pakeldami kovą su klerikalais, sunku darbą atliekame, bet be Jusų pagelbos visų darbų neatliksime. Musų pinigynė padėtis sunki — litų stoka ir pas ukininkų ir pas inteligentijos. Inteligentai vos pragyvena iš savo menkaus užbarbio ir algos, aukuoti tam tikslui didesnes sumas pajėgti negali, nors ir supranta to reikalo svarbą. Pas Jus uždarbis geresnis, Jųs nepergyvenote karo savo namuose, Jus neturėjote pakelti valiutos žlugimo, Jusų materialė padėtis nesuiro — taigi Jus galite ir turite šelpti mus. Ne todėl kreipiamės į Jus, kad skaitome Jusų kišenius neišsemiamais, bet todėl, kad Jus esate tokias pat Lietuvos sunais kaip ir mes. Mes tikimės ir turime laimėti — Jus gi ne amžius busite svetimoje šalyje ir grįžę iš demokratiškos šalies nejaugi norėtumėt matyti mumis ir save supančiotais klerikalų pinklėmis ir greit, nusispiovę, grįžti atgal, —kaip dabar dauguma iš Jusų daro, nes nepratę prie šito slopinimo negalite laisvais jaustis ir vertesnė Jums svetima bet liuosa Amerika, neg tėvynė.

Mes šitus pinigus nedėsime į agitaciją — tą mes savo lėšomis ir darbu atliekame ir atliksime, bet norime Jusų pinigą realaus turto įgijimui — namų pirkimui —suvartoti, todėl tai Jusų pinigas nežlugs ir tik kils ir liks nuolatiniu vertybės objektu, tarnaujančiu musų Valstiečių Liaudininkų kilnai idėjai.

Mes gerai žinome, kad Jus ten laisvoje demokratinėje šalyje esate geresni organizatoriai, negu mes čia. Kad Jus pasiryžę ką nors įvykinti tą įvykdysite.

Ir mes pilnai tikime, kad Jus, žemaičiai, nesate savo skurdžios tėvynės užmiršę ir norėsite mums padėti. Mes prašome Jus sutverti iš žemaičių 2-3 komitetus: Chicagoj, Bostone ir gal New Yorke, kurie komitetai pavestų plačią akciją ir surinktų kiek galima daugiau aukų minėtiems namams nusipirkti.

Mes esame pilnai įsitikinę, kad žemaičiai Amerikoje nemokės atsisakyti nuo šio svarbaus darbo, jei jų broliai — Lietuvos žemaičiai — juos taip karštai prašo.

Apie Tamstų padarytus žygius prašome pranešti A. Tornau, Kaunas, Laisvės Alėja 60 (pinigus vėliau siuntinėti Kooperacijos Bankan, žemaičių atstovų biuro sąskaiton).

Telšių Apskr. V. L. Kom.:
Dr. T. Mikulionis,
(parašas neišskaitoma)
K. Paulauskis.
Žemaičių Atst. Seime Biuras:
V. Žakarevič,
N. Radis,
A. Tornau.
(Antspauda).

Paimta iš Vilniaus Aidas.

Sąnarys mažos tautos mažutis;
Su didžiu priešu kovojau kaip uodas
Pajėgos silpsta... Nors nesu perkritęs
Lenda širdin abejojimas juodas.
Broliai, artyn šen! prie ginklo kas gali
Dienos tvirtybių bus mums už vadovą!
Gelbėt skubėkim kamuojamą šalį,
Stokim išvien, o laimėsime kovą...
Gana lavonu tylėti be žado!
Šaukim: mes gyvi! mes geidžiame teisybės!
Jaučiame dušioj kankinant badu
Norim šviesos — ne Egipto tamsybės!

Andrius Burkauskas.

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

"THE LEAGUE"
Published Every Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA.
Anthony A. Tulys
Editor.
V. M. Čekanauskas
Business Manager.
E Street, Boston 27, Mass.

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS
Savaitinis Laikraštis
Leidžiamas kas Ketvergas
Prenumerata turi buti apmokama pirmiaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo.
Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:
Metams kainuoja (Amerikoje) $2.50
" " Kanadoje $2.75
" " (Užsieniuose) .. $3.00

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Reikia Protestuoti.

Amerikiečius pasiekė liudnos žinios iš Lietuvos. Klerikalai rengiasi galutinai pažaboti musų liaudį. Kad tą darbą varius sekmingiau, jie pirmų-pirmiausia suardė koaliciją ir sutvėrė grynai klerikališką kabinetą, paskui jie atėmė iš liaudies labai įkainuojamą teisę — savivaldybes. Ir jie dar ką daugiau išgalvos. Be to jie persekioja musų garbingą mokslininką ir istoriką Dr. J. Šliupą — nenori jam beduoti Šiaulių gimnazijoj mokytojauti, kuomet tuo pačiu laiku patupdė Kauno Universitete, kaipo vyriausią mokyklos galvą kun. Bučį, kuris yra pašventęs visą savo gyvenimą "stebuklų tyrimui." Galybę ir kitokių šunybių klerikalai pridarė musų tėvynėje.

Sudarymas kabineto iš vienos partijos atstovų, panaikinimas savivaldybių reiškia be galo didelį smugį lietuviams. Ar gi yra nors viena kiek pažangesnė šalis, kur vieni kunigai ir jų pastumdėliai laikytų savo rankose valdžios vairą? Tokios šalies niekur nerasite. Tik nelaiminga Lietuva yra kunigų rankose. Kunigai smaugia ją per šimtmečius ir dabar tebesmaugia. Liaudis vis dar nenusikrato jų naštos.

Toliau, kur girdėjote, kad su tokiomis kvalifikacijomis, kaip kun. Bučys, žmogus butų svarbiausio valstijos universiteto rektorium? Lietuvos universitetą juk lanko ne vieni klerikalai —ne vieni degenaratai, kurie dėl savo fizinio ar dvasinio paliegimo atsisako šio pasaulio ir rengiasi tik prie "kito gyvenimo". Jį laiko ir tokie studentai, kuriems rupi išauklėti plačią pasaulėžvalgą universitete bebunant, kuriems rupia tyras, grynas mokslas.

Taigi, ar toksai kunigėlis, kuris visą savo gyvenimą, anot paties žodžių, pašventė tirinėjimui visokių "stebuklų ir pririnko jų pilną knygą, apie kurios teisingumą paabejojo net kun. Dambrauskas, kitas "Logos" fanatikas, gali atatinkamai aprupinti tuos studentus, kurie išalkę ne "stebuklų," ne burtų, bet rimto mokslo? Suprantama, kad ne.

Tačiau klerikalų vedama valstybė neatsižiuri į tai. Jai nerupia, kaip bus išauklėta priaugančioji karta. Arba geriau bus pasakius, jai rupia, kad įleidus savo nagus dar giliau į busimą kartą. žmonės, kaip Dr. Šliupas, kuris prirašė daugybę mokslišku straipsnių ir kuris taip pat pararė keletą mokslišku knygų, stumiami lauk iš mokyklų...

Tai baisus ir piktas darbas!

Mes, kuriems rupia Lietuvos pažanga, laisvė; mes, kurie klojom paskutinį centą, kad tik pastačius savo kraštą ant kojų; mes, kurie ištikrųjų mylime savo tėvynę ir rupinamės jos likimu; mes negalime ir neturime tylėti šiuom svarbiu momentu. Mes turime protestuoti prieš klerikalų pragaištingus darbus Lietuvoje! Mes, Amerikiečiai, turime pareikalauti iš Lietuvos valstybės, kad jinai nekrėstų juokų iš musų tėvynės. Mes privalome pareikalauti iš jos atsteigti koalicinį kabinetą, gražinti kraštui savivaldybes, pastatyti Kauno universitete rektorium žmogų plačia pasauležvalga ir prašalinti iš ten religinį fanatiką.

Ar paklausys Lietuvos valdžia musų balso, ar ne, tai kita kalba. Bet vis tiktai musų tartas žodis nenuskirs be atgarsio. Jį išgirs ten toli musų broliai ir seserys. Musų, Amerikiečių tartas žodis jei ne daugiau, tai paveiks nors netiesioginiai. Musų balsas duos suprasti Lietuvos liaudžiai, kad ateinančiais rinkimais ji rupintųsi išrinkti atstovus į seimą ne kunigus ir špitolninkus, bet pažangius vyrus.

Taigi, tarkim mes, Amerikiečiai, savo žodį prieš aukščiau nurodytus biaurius klerikalų žygius.

Apžvalga:

DAR DĖL KALBOS.

"Sandara" jau kartą pastebėjo, jog "Naujienų" redaktotorius, galutinai nusmukęs savo idėjoj ir nebežinodamas už ko griebtis, dabar nori įkalbėti žmonėms save esant lietuvių kalbos "žinovu." Bet kad Grigaitis dažnai suklumpa sintaksėje, tai "Sandara" gali jam įrodyti ir už penktuką. Pagyrų maišo tačiau vistiek neužlopysi. Jo nenusimanymą apie lietuvių kalbą pastebi ir kiti laikraščiai. "Vienybė" štai kaip rašo:

" 'Naujienos' smarkiai įsikibo į naują 'Sandaros' redaktorių Tulį ir 'sukritikavo' jį už 'gramatikos ir sintaksės' nemokėjimą, kadangi p. Grigaitis nesuprato šių Tulio sakinių dalelių:

'Liekanos pasiliko.
'idėjų su kabliu neišplėši.
'įnešti stebėtinus davinius.
'virpa ant savo papėdės.'

"Edward Bok aną metą per žurnalą 'Atlantic' pareiškė sveiką mintį: nusenę ir atsiekę savo gabumų galą veikėjai privalėtų apleisti vietas ir užleisti jas naujo kraujo žmonėms, jaunesniems. Butų gerai, kad ir dabartinis 'Naujienų' redaktorius užleistų vietą žmogui, kuris įstengia suprasti lietuviškus žodžius ir sakinius."

O Chicagos Sandariečių leidžiamas savaitraštis "Varpas" šitaip rašo apie tą patį dalyką:

" 'Sandaros' 27 num. išėjo suredaguotas jau naujo redaktoriaus p. A. A. Tulio. **Turinys įvairus ir gyvas ir sandariečiams, kiek girdėt, labai patinka, bet nepatinka kitiems. Ypatingai jis netinka Grigaičiui,** nes savo įžanginiame straipsnyj naujas redaktorius turėjo drąsos pasisakyti, kad jis nesidairys nei į kairę, nei į dešinę ir gins tik lietuvių tautos ir jos liaudies reikalus.

"Dėlei šito p. Grigaitis išrado, kad naujas Sandariečių organo redaktorius ne tik lietuvių reikalų nepažįsta, o ir nemoka nei lietuvių kalbos sintaksės, nei gramatikos. (P. Grigaitis pats visuomet klaidingai rašo medin-iems namams, bet, žinai, save sunkiau pamatyti, kaip kitus.)

"Wel, p. Grigaitis ir p. Šliakį, kurį dabar giria, pirmiau peikdavo.

"Matomai jis yra tos nuomonės, kad pagirti galima tik numirėlius; gyvuosius reikia išpeikti, vis viena, ar jie verti to ar ne.

"Tai yra p. Grigaičio politika, ačiu kuriai jis išgarsino savo vardą" ir (mes priduriame) ačiu kuriai dabar yra spiaudomas pirmiau buvusių savo prietelių.

BUKIME VYRAI IR NEARDYKIME VIENYBĖS TARP SAVĘS.

Trys mėnesiai ar daugiau atgal iškilo ginčai tarp "Varpo" ir "Amerikos Lietuvio" ir vis dar jie nepasibaigia. Paskutiniam savo numery "Amerikos Lietuvis" šitaip rašo:

"Chicagiečiai su raudonu paišiuku pabraukė skersai Graičuno vardą. Dabar kyla klausimas, ar jie tokiu švarbiu darbu pasidrąsinę, nepamėgins tuom patim paišiuku ir patraukt skersai Laukio vardą?"

Taip rašyti gali tik tas laikraštis, kuriam **rupia ardyti Sandariečių tarpe vienybę.** Gerb. J. Laukis yra labai mylimas Chicagos Sandariečių žmogus ir užima svarbią vietą vietiniam Sandariečių veikime. Jisai yra ir A. L. T. S. Apskričio Chicagoje sekretorius ir Sandariečių laikraščio "Varpo" redaktorius. Tat toksai išsitarimas ant gerb. Laukio atsiliepia prastai ne tik ant jo asmens, bet ir kitų Sandariečių Chicagoje. Ir, abelnai imant, tas negali gerai atsiliepti ir ant visos musų organizacijos.

Musų tikslas juk yra, kad sutraukti į Sandarą kuodaugiausia narių ir kad tarp savęs broliškai, gražiai sugyventi. Jei jau pasitaikė koksai nesusipratimas, tai reikia stengtis, kad kuogreičiausia jį prašalinus. Protingi ir rimti žmonės taip ir padaro.

Taigi, "Sandara," laikydama sau už pareigą žiurėti, kad palaikius tarp Sandaros narių brolišką meilę, sutikimą ir bendrą idealą, daro tą pastabą ir prašo, kad Sandariečiai vengtų tokius barnius. Nes jie duoda labai prastą pavyzdį kitiems Sandariečiams ir todėl tas kandžiojimasi nepasilieka tik tarp dviejų. Vardan savo garbingos organizacijos bukim vyrai.

DR. BASANAVIČIUS RAŠO SANDARIEČIAMS.

Dr. Basanavičius šitaip rašo Sandariečiams: "Gavęs iš Tamstų Tautinės Sandaros man labai simpatingą pareiškimą dėlei mano tariamųjų nuopelnų, padedant atbudinti lietuvių tautą iš ilgos metų eilės duravusio miego, tariu visai Jusų Sandaros valdybai savo nuoširdų ačių už tai, kad mane dar atsiminėte ir išreiškėte savo simpatijos dėl mano veikimo visos tautos labui.

"Velydamas Jusų Sandarai pasekmingai trustis tautos dirvonuose, žadinant lietuvių tautišką susipratimą, siunčiu Tamstoms daug labų dienų iš Vilniaus ir nuo Vilniečių. Lai gyvuoja Amerikos Lietuvių Sandara ilgiausius metus!"

NAGI, MEDALIAUS UŽSIMANĖ.

Chicagos dienraščio dar vis neva vyriausis redaktorius, Grigaitis, ėmė pletkuoti, buk jo laikraštis pirmiausia sužinojęs apie savivaldybių panaikinimą Lietuvoje ir už tai jis kaulyja iš lietuvių patrioto medaliaus.

Mes jau galėtumėm duoti jam nors "bulvių medalių," jei jisai teisingai plepėtų. Bet ištikrųjų taip nėra. Nes Lietuvos laikraščiai, kaip visada taip ir su tąja žinia, pirma pasiekė Brooklyną ir Bostoną, negu Chicagą.

Lietuvystė ir Katalikystė.

Pas mus yra prigijęs paprotis nekliudyti katalikystės —internacionalizmo, kaipo kokios tobuliausios įstaigos, šventos, nepaliečiamos ir veik visados mes barame ir siunčiame savo kunigus į bažnyčias, pas altorius tiktai tikybinius darbus dirbti ir nesikišti į tautos uždavinius, veikimus ir politiką. Toks musų paprotys arba nusistatymas yra klaidingas ir žalingas visai Lietuvai ir musų tautiškiems idealams, nepriklausomybei.

Katalikystėje nėra tobulumo nei šventumo kaip ir kiekvienoje politiškoje partijoje, nes katalikystė yra kaip tiktai gudri politiška partija, nepripažįstanti jokių-kitų politiškų partijų, ir nesiskaitanti su jomis kur tiktai turi savo galę — didžiumoje gyventojų ar atstovų seimuose, ką mes ir matome musų tėvynėje Lietuvoje, kaip ir musų gyvenime čionai Amerikoje. Katalikystės tikslas yra valdyti visą svietą visokiais suktumais ir apgavimais, prievarta ir išnaikinimu priešų po priedanga tikybos. Katalikystei nulūpti katiną — arba tautą yra vis viena, jei tiktai matoma yra nauda katalikystei, kuri išrado "dieviškus įstatymus" visokiems reikalams ir viską pridengia "dieviškumu" savo naudai, ir prakeikimu priešų.

Bet katalikystės vadai nesivadina savęs "katalikais," nes savo nešvariais darbais greitai nubaidytų nuo savęs tikinčiuosius, kurie suteikia katalikiškiems vadams — kunigams visokią galėspėką už pažadus linksmybių dangaus karalijoje. Katalikystės vadai vadinasi visokiais vardais, net priešų vardais, kaip ana "krikščioniškais socialistais" dabar Austrijoje. Lietuvoje katalikų vadai vadinasi "krikščionys-demokratai," "ukininkų sąjunga," "darbo federacija", "ateitininkai", "pavasarininkai" ir kada kokių vardų prireikia, bet visi yra katalikai-politikai ir vis tie patys — kad parodyti savo tikintiemsiems, jog katalikystė nieko bendro neturi su tulų grupių darbais ir liekasi nepalytėta, apart tulų atsitikimų, kur neišvengiama yra minėti katalikystė, kaip ana Lietuvos prezidentas turi buti katalikas, kada Lietuvą valdo "krikščionys demokratai." Sulig partijos vardo prezidentu galėjo buti irgi "krikščionis demokratas" liuteronas arba kalvinas.

Katalikai yra krikščionimis nė daugiau, nė mažiau, kaip rusai-pravoslavai arba visi kiti sektantai — protestonai, baptistai, metodistai ir visi, kurie praktikuoja krikštą. Bet demokratijos (žmonių valdžios, savivaldybos) pas musų katalikus, "krikščionis-demokratus," nėra nė krislo, nes demokratija yra katalikystės priešas. Katalikiškos valdžios forma ir vardas yra Teokratija, tai yra Dievo valdžia per kunigus, kada Demokratija yra pačių žmonių valdžia — savivaldyba, per rinkimus visokių valdininkų kas keleri metai. Teokratija skiria valdininkus visam laikui nepaisant žmonių noro. Su Teokratija sykiu eina Autokratija iš Dievo (kunigų) malonės, vienvaldybė, kaip ana buvo caras, kaizeris, ar bile karalius, kuris vienas valdo šalį ir leidžia įstatymus ant nenaudos liaudies. Po Autokratijos dar eina Aristokracija, didžiunija — ponija, pildytoja Teokratijos ir Autokratijos įsakymų savo naudai. Liaudis yra mokinama ir verčiama su paklusnumu pildyti minėtos Trejybės užsimanymus.

Kad musų "katalikiški demokratai" nėra demokratais, tą rodo jų darbai rinkimus ir lygybę visų žmonių politikoje ir socialiam gyvenime, kas yra neleistina Teokratijoje - katalikybėje, kuri yra dvejopa: gudrieji valdo, kvailieji klauso-pildo.

Nuo pradžios musų tautiško atbudimo, musų katalikiškieji vadai, kunigai, sykiu su ponais lenkais tautiečius-demokratus vadino pagonais ir ateistais, nes mat nesiklausta kunigų "pavelijimo" —dispensos. Demokratai buvo pakantrųs ir didžiumoje į šmeižtus neatsakė, arba labai švelniai, kad ne užgavus katalikiškai-tikybinius jausmus tikinčiųjų. Katalikiški vadai-kunigai pasiremdami dievišku autoritetu viską niekino kas lietuviška ir tautiška, kas pažanga, kas apšvieta. Ačiu musų kunigams juk lietuviai buvo net užmiršę savo kilmę —tautiškąjį vardą — ir vadinosi tiktai katalikais, paskui paliokais. Tai vis buvo papų įsakymai, kurie yra pildomi ir šiandie pagal nurodymus arcivyskupo Zecchini, Kaune. Kaip žydai, taip ir katalikai tveria savo valstybes valstybėse, kuriose jie gyvena, ir atmindami laikus kada katalikija — Papa su kunigais— viešpatavo, žydėjo laužais deginant žmones ir mokslininkus kitokių įsitikinimų, ypatingai laikuose "gerbiamojo" Domininko. Turime visi susispiesti pažangiosios dvasios ir demokratijos šalininkai, kad musų visas darbas Lietuvos atbudime-atstatyme nenueitų veltui, matant kaip musų katalikiški vadai siekia prie vidurinių amžių galynės, steigdami vienuolynus dominikonų, kazimieriečių, praniškonų ir kitokių, tai palaikydami cenzurą ir savaip bausdami laikraščių leidėjus be teismo. Politiniu ir ekonominiu keliu musų katalikiški vadai kas kartas veda Lietuvą į tolesnę pražutį. Tiktai paimkime Lietuvos Laisvės Paskolą ir Lietuvos Piliečių Sąjungą Amerikoje. Paskui daugeriopas laužymas konstitucijos, pačių katalikų priimtos, paleidimas Seimo, dabar galiausiai nuvertimas ministerijos dėlei asmeniško kunigo Vailokaičio pelno — už ką jie su tikra katalikiška drąsa visur už savo darbus apkaltino tikruosius demokratus, pastatė Lietuvą ant gėdos pasaulio akyse, padarė Lietuvai dideliausius nuistolius — tai vis matant turime vis daugiau darbuotis apšvietime tų savo nelaimingų brolelių-seselių, kurie savo nesusipratimu palaiko tą oligarkiją Lietuvos nelainėms didinti.

Stambi klaida padaryta suteikiant moterims balsavimo teises, kurių nesusipratimui dėka, musų katalikiški kunigėliai gali taip viešpatauti. Prancuzijos moters vis dar atsisako nuo balsavimo teisių, sakydamos, kad, kur moters balsuoja, tai ten kunigai valdo — ir tiesa, taip dedasi Lietuvoje. Kunigas Seime, ministerijose, Universiteto prezidentais ir nėra abejonės, kad sekančiu prezidentu bus bankierius kun. Vailokaitis.

Taigi katalikiškų kunigų vadovavimas nėra Lietuvai ant sveikatos, ką mes nuolatai turime aiškinti katalikams, kad lietuvystė tai ne katalikystė, ir visados oligarkijos vadus vadinkime tikruoju jų vardu — katalikais ir ne kitokiais.

Tautietis.

VAIGUVA. Gegužės 28 dieną tapo užmuštas Taliušių kaime Kazys Eitmontis. Užmušėjai to paties kaimo gyventojai Juozas Radžius ir Pranas Šimkus, kurie suimti ir patalpinti Šiaulių kalėjiman. Priežastis užmušimo — susipykimas ariant laukus.

("L. ž.").

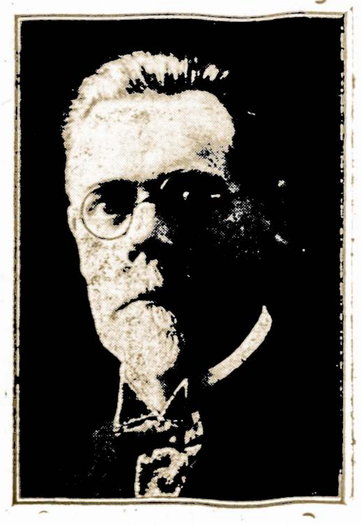

V. S. JOKUBYNAS,

Gerb V. S. Jokubynas "A. L." Redaktorius, narys A. L. T. Sandaros 16-tos kuopos, Worcester, Mass., žymus vietos Sandariečių veikėjas, ir daug pasidarbavęs Amerikos Lietuvių Organizacijose, TMD., ir SLA. Pil. V. S. Jokubynas, daug pasidarbavo prirengime A. L. T. S. 10-to Jubilėjinio Seimo, buvo Seimo rengimo Komisijos Pirmininkas, ir Seime tapo išrinktas Seimo vicepirmininku.

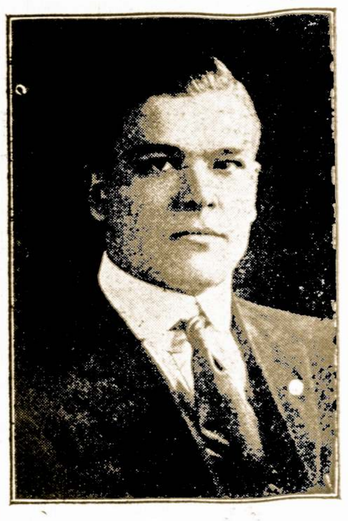

A. KRIAUČIALIS

Žymus Worcesterio Sandariečių Veikėjas, vietinės kuopos Organizatorius.

NETURINT KĄ VEIKT.

Lenkai skleidžia apie Lietuvą visokias provokuojančias melagystes, kurios pakartojamos ir musų laikraščiuose net. Tokie redaktoriai turėtų savo versmių šaltiniuose reaguoti tas provokacijas, kaip aną pabėgimą Lietuvos Finansų Ministerio su pinigynu. Mums yra labai reikalinga Amerikoje Lietuvių Biuras, kuris reaguotų visas provokacijas anglų ir lenkų spaudoje. Musų tylėjimas padaro mus kaltininkais, ko neturi buti.

Lietuvoje įsikurė Angelo Sargo Sąjunga, kuri apskundė Papai jo atstovą arcivyskupą Zecchini, Kaune, kuris platina lenkystę Lietuvoje. Matysim ką Papa atsakys Sąjungos pirmininkui, Antanui Baniuliui kuris nusiuntė skundą Papai su 378 parašais.

Kunigas Vilimas, katalikų atstovas Seime, užklausė Vidaus Reikalų Ministerio, kuomi vadovautasi darant kratą pas kunigus Liaus ir Maciejewski gegužės 16, ką draudžia katalikiški kanonai? — Ministeris atsakė, kad dalis Lietuvos lenkų yra nusistatę prieš Lietuvą, kokiais yra ir minėti kunigai. Policijos surinktos žinios duoda pagrindo tuos kunigus traukti teisman už išdavimą šalies. — Pagal Papos įsakymus svietiškoji valdžia neturi teisės kunigų kratyti nei teisti, nepaisant prasikaltimo.

BIZNIERIAI, GARSINKITĖS "SANDAROJE."

Kazys ir Dėdė

—Buvo žmogus bagotas,
—Auksuotas sidabruotas,
—Didžius turtus turėjo,
—Brangius rubus dėvėjo!
—Kasdien jis baliavojo,
—Ant vargšų neatbojo...

—Labas rytas, Dėde! Na, tai, ką, ar dainuoji, ar giedi taip iš anksto?

—Alio, Kazy! Nagi, vaike, buvau bepradedąs giedoti Bagočiaus ir Lozoriaus giesmę...

—Ha, ha, ha! Na, tai iš kur, Dėdei, užėjo toki mintis?

—Aš, Kazy, dabar sumaniau pradėti gudrų gyvenimą. Čia toje vietoje, kas rytas, mačiau vaikščioja bagoti žmonės, tai aš ir sumaniau, jiems užgiedoti Bagočiaus ir Lozoriaus giesmę. Jie vaike, kaip išgirs tokią giesmę, tai aš manau, kad susisarmatys ir kiekvienas man išmes nors po penkinę.

—Aš netikiu, kad, Dėde, tuom ką laimėsi. Amerikonams tokios "giesmės" yra nežinomos ir vieton, kad tau užtai ką duoti, greičiau tave gali už grotų pasodinti.

—Ale ką tu čia, vaike, niekus kalbi. Čia yra fri kontras, tai žmogus jei nori gali dainuoti ar giedoti, tau niekas negali užginti.

—Visai priešingai, Dėde. Tiesa, čia yra laisva šalis, kuri žmogaus minčių nevaržo ir gali protauti taip, kaip nori. Bet sykiu yra ir tam tikros taisyklės, kurių žmogus turi prisilaikyti kokioje vitoje budamas. Ši vieta yra žmogui ramaus laiko praleidimui, kur kiekvienas atėjęs gali ramiai laiką praleisti ir pakvėpuoti tyru oru. Na, ir kada, tave Dėde išgirs skandalą darant ir drumščiant tąjį ramumą, tai gali pamanyti, kad esi nepilno proto ir gali net nuvežti į nepilnapročių namą!...

—O aš vaike, jiems pasakyčiau, kad aš esu lietuviškos kilmės žmogus ir iš mažiaus esu pripratęs, kas rytas giedoti, tai jie man nieko ir nedarytų.

—Dėl manęs, Dėde, jei nori, tai gali šaukti kiek tik tavo plaučiai leidžia, tas man neapeina. Bet sykiu aš tau noriu pasakyti, kad Lietuva nors šiandien yra katalikiška šalis, nors ten žmonių buriai susirinkia laukuose po kryžiais gieda, bet jei tu tokią giesmę užgiedotumei Kaune ant Laisvės Alėjos, tai irgi aš esu tikras, kad tu ir ten atsidurtumei už grotų.

—Ale ką tu čia vaike niekus šneki! Nejaugi tu nežinai, kad ten šiandien yra katalikiška valdžia, kuri netik kad nebaus užtai, bet dar pagirs.

—Taip, Dėde, aš gerai žinau koki ten valdžia yra. Bet sykiu žinau, kad tos valdžios eilėse yra ir "Karalius" Bankininkas kunigas Vailokaitis, kuris kaip diktuoja, taip ta valdžia daro. Tad ir tu jei tik ten užgiedotum "Bagočiaus ir Lozoriaus" giesmę ir ją bankierius Vailokaitis išgirstų, tai butų didžiausis jo unaro įžeidimas ir kaip bematant jis su tavim apsidirbtų.

—Tai tu vaike sakai, kad tą giesmę Lietuvoje niekas negieda?

—Gal kur kaimuose ir gieda, da, bet aš netikiu, kad ją ilgai galės giedoti.

—Tai kodėl?

—Man teko girdėti leidžiamas kalbas, kad kun. Vailokaitis, rengiasi surinkti visas Lietuvoje esančias maldaknyges ir jų vieton išleisti naujas, pritaikintas dabartiniui gyvenimui, ypatingai jo biznio reikalams.

—Aš netikiu, kad jis, vaike, taip padarytų.

—Visai galimas daiktas, Dėde. Mat dabar, kada jis jau nekunigauja, bet vientik rupinas žemiškomis "marnastimis" ir krauna sau turtus, tai kaip tik išgirsta davatkas giedant iš senų maldaknygių, tai sako, kad jam nervus gadina.

—Aš nesuprantu, vaike, ką jis blogo jose gali matyti.

—Nagi, senose maldaknygėse yra parašyta, kad asilas per adatos skylę greičiau išlįs, negu turtuolis į dangaus karalystę įeis. Vadinasi, tokis pasakymas labai kenksmingas jo bizniui. Gi paskiaus ta giesmė, kurią tu, Dėde, tik ką giedojai taipgi jam labai nepatinka, nes tai yra pašiepimas turtuolių. Tokiu budu, kada jis išleis naujų maldaknygių laidą, tai tuos visus dalykus išbrauks ir paliks liuosą kelią, kur aiškiai duosis suprasti, kad kiek tik esi drutas lupk sau turtus, o apie dangų nesirupink.

—Aš, vaike, pirmas pasipriešinsiu, tokiam pasielgimui.

—Aš nemanau, kad nei tu nei kiti, kurie yra jų pasekėjai tam pasipriešintumėte. Jie jums pareikštu, kad tai yra toki Dievo valia taip reikia ir taip turi buti. Jus visi ant to ir sutiksite.

—Gerai, Kazy, kad tu man tokius dalykus išviražinai, aš tuoj parašysiu gromatą savo švogeriui į seną krajų ir paklausiu kaip ten viskas dedasi. Jei tik jis man atrašys, kad taip yra kaip tu sakiai, tai tuoj sukamanduosiu savo vyčių vaiską ir pasiųsime protestą, nes tai yra išnevožinimas švento rašto.

—Mes, Dėde, taip vadinami bedieviai, seniai jums sakėme, kad Lietuvos kunigai jau sutrempė šventraštį ir jį panaudoja savo bizniui, bet jus jiems aklai tikinti, vis dar musų neklausėte. Bet mes esame tikri, kad nuvargs jusų sprandas velkant tą uždėtą jungą ir laikui bėgant, susiprasite ir musų pusėje pamatysite teisybę. O jeigu jus greitai norite tą teisybę surast tai skaitykite musų leidžiamus laikraščius, ten viską rasite pasakyta.

—Aš, vaike, sutikčiau skaityti jusų gazietą, bet kad musų kunigas per pamokslą sakė, kad neskaityti tų gazietų, kuriose yra minima bedievybė, nes bedieviu gali pastoti.

—Gerai, Dėde. Jeigu tikrai taip butų kaip kunigai sako, tai ir maldaknygės negalėtumei skaityti. Tik paimk maldaknygę, o beveik kiekviename lape rasi minint velnią ir pragarą. Vadinasi, jei laikraštį skaitydamas, kuriame yra minimą apie progresą paliksi progresyviu žmogumi, tai taip išeitų, kad maldaknygę skaitydamas turi palikti velnišku arba pragarišku žmogumi. Bet visai išeina kitaip. Gerą laikraštį žmogus skaitydamas žengi progreso keliu ir kasdien tau atsidengia nauji kasdieninio gyvenimo reikalai.

—Aš, vaike, ant to nieko neturiu tau atsakytī. Geriaus aš pertrauksiu tą giesmę giedojęs ir eisiu pagalvoti kaip geriaus galėtų buti.

—Gerai ir padarysi, Dėde. Tik nepamiršk parašyti laišką Lietuvon ir paklausk, kiek vargšų yra sušelpęs kun. Vailokaitis, tada persitikrinsi, ar aš tau teisybę sakiau ar melavau.

Vilnius.

Visuomenės žiniai. Šiemet gegužės 7 d. suėjo lygiai 20 metų nuo lietuvių spaudos atgavimo. Tą brangų tautinį jubilėjų švenčia visa lietuvių tauta, norėjo jį minėti ir Vilniaus lietuvių visuomenė ir parinko tam Sekminių šventes. Buvo turima galvoje, kad tautos darbuotojai tomis šventėmis yra laisvesni ir lengviau galės iškilmėms rinktis. Naudodamies ta proga liaudies mokytojai ketino Semkinėmis daryti Vilniuje savo metinį susivažiavimą, o pamaldieji — lankyti Kalvarijas ir Aušros Vartų Panelę.

Vilniaus lietuvių kulturinėms organizacijoms rengdamos šias iškilmes turėjo galvoje tautinius ir kulturinius tikslus, o manydamos, kad tos rušies tautinė šventė, kaip spaudos atgavimo sukaktuvės, negali buti demokratingo XX amžiaus Europoje trukdomos, tos šventės sumanymo neslėpė ir iš anksto jį paskelbė spaudoje, kviesdamos visuomenę šventėje dalyvauti.

Lenkų šovinistai pakėlė savo spaudoje triukšmą ir ėmė kurstyti lenkų visuomenę prieš lietuvius. Pradėta leisti žinių, buk iš Lietuvos valstybės rengiamos Sekminėms procesijos į Vilnių su agresyviais politiniais tikslais, kuriems padėję atgabenti net kaž kokią spaustuvę iš Berlino. ("Dzien. Wil." Nr. 114). Be jokio pagrindo pakišta lietuvių mokytojų susivažiavimui politiniai tikslai, o aiškųs banditų plėšimai pasieniuose imta priskaitinėti lietuviams; vienas Varšavos laikraštis ("Kurjer Paranny" Nr. 138), matyt, norėdamas labiau apšmeižti lietuvius ir pakurstyti savo visuomenę prieš juos iškreipė net lenkų oficialinės agenturos žinias ir didelėmis raidėmis pryšakinėje vietoje pakelbė, kad Krivičių miestelį, kurs ištikrųjų yra toli nuo Lietuvos žemės, Sovietų respublikų pasieny, užpuolę ir apiplėšę lietuviai.

Po tokios lenkų spaudos ofensyvos musų spaudos atgavimo jubiliejus švęsti neleista. Neleista musų tautos žadintojui, seniausiam vidurių paliuosuotojui, kokis tik kuomet nors buvo padarytas. Ir jis yra lengviausis, vienok veikia pasekmingiausiai! Motinos—jųs nežinote to smagumo jausti malonumą, pasitikėjimą ir užsiganėdinimą, jei jųs nenaudojate BAMBINO, kuomet kudikis pasidaro neramiu, suerzintu, piktu—tai yra tikri ženklai vidurių užkietėjimo. Miegok šiąnakt ramiai, nes su auštančiu rytu kudikis vėla bus linksmas kai visuomet. BAMBINO atliks savo darbą ir atliks gerai!

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

nam dėl spaudos kovotojui dr. J. Basanavičiui skaityti jubiliejaus dieną apie kovą dėl spaudos atgavimo; neleista iškilmėms daryti vaidinimo su dainomis; neleista mokytojams metinio susivažiavimo, o eina gandų, kad kažkokie žmonės gązdiną lietuvius maldininkus, norinčius Sekminėmis eiti į Kalvarijas.

Laikydamas visa tai iš vienos pusės neleistinu kurstymu spaudoje lenkų visuomenės prieš lietuvius, o iš kitos pusės varžymu elementarių kulturinių bei tautinių lietuvių teisių, Laikinasis Vilniaus Lietuvių Komitetas Vilniaus krašto lietuvių vardu šiuo griežtai prieš visa tai protestuoja.

Invairi Daktariška Knyga

Vyrai, Moteris ir Merginos, jei norit žinoti, kodėl jusų Plaukai slenka, perskaitykit šitą Knygą, tad žinosit. Be abejo vartoji visokias plaukų Gyduoles, bet plaukai slenka, ir gana, o gal visai nuslinko, o jei ne, tai nuslinks. Ar norit turėt storus ir dailius plaukus? Jei taip, tai išnaikinkit pleiskanas, kuomi sulaikysite slinkimą plaukų ir užauginsit storus net visai ant galvos nuplikusius plaukus, trumpame laike.

Gal norite žinot apie kokias ligas? Budamas aptiekorium man pasisekė išrast plaukų auginimui gyduoles, ir su pagelba Daktarų išleidau didelio formato Daktarišką knygą su 86 receptais. Gyduoles sutaisis kiekvienas geras aptiekorius, pagal recepto knygoje. Plaukų auginimui gyduolės randasi aptiekose ir yra vartojamos gydymui įvairių Ligų. Iki šiolei dar nė vienam nesisekė išrast geresnes, kadangi ši yra tikriausia ir vienintėlė gyduolė auginimui plaukų. Knygos prekė $1.00.

Norėdamas knygos, įdėk į laišką vieną dolarį, ir paminėk kokiame Laikraštyje matei šitą apgarsinimą. Adresuok taip:

MR. F. DAVIDSON,
P. O. BOX 126,
Oregon City, Oregon.

Kudikiai mėgsta ji!
Jie net prašo daugiaus!

Bet kuomet jie yra labai jauni ir dar negali kalbėti, tuomet jų akys kalba už juos—tik pastebėkit kaip jie užsideda džiaugsmu, kuomet motina paima bonką

BAMBINO

Įreg. S. V. Pat. Biure.

Pastebėkit jų pastangas nuryti šitą skaniausį vidurių paliuosuotoją, kokis tik kuomet nors buvo padarytas. Ir jis yra lengviausis, vienok veikia pasekmingiausiai! Motinos—jųs nežinote to smagumo jausti malonumą, pasitikėjimą ir užsiganėdinimą, jei jųs nenaudojate BAMBINO, kuomet kudikis pasidaro neramiu, suerzintu, piktu—tai yra tikri ženklai vidurių užkietėjimo. Miegok šiąnakt ramiai, nes su auštančiu rytu kudikis vėla bus linksmas kai visuomet. BAMBINO atliks savo darbą ir atliks gerai!

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

PAIN-EXPELLER

PLAČIAI PAGARSĖJĘS LINIMENTAS

Naudojamas nuo diegiančių sąnarių ir muskulų.
Nuo skausmų krutinėje ir pečiuose.
Kuomet reumatizmas jusų muskulus sutraukia į mazgą.
Nuraminimui drebančių, durančių neuralgijos gnaibymų.
Nuo išnarinimų ir numušimų.
Nuo dieglių ir skausmų.
Patrinkit juomi — Pravys skausmą šalin.
Visuomet laikykite bonką po ranka—niekuomet negalit žinoti, kada jis jums bus reikalingas.
35c. ir 70c. už bonką aptiekose.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N.Y.

Paskutinis "Lietuvos Rytų" numeris (67-as) tapo sukonfiskuotas valdininko Žylinskio įsakymu.

("L. Ž.")

KREIPDAMĖSI Į BILE KOKIĄ ĮSTAIGĄ, FIRMĄ AR ŠIAIP BIZNIERIŲ, PAŽYMĖKITE, JOG SUŽINOJOTE "SANDARA"

NEPAPRASTA PROGA!

Tik iki Liepos 30 d., 1924

Naudinga knyga ir laikraštis, tai yra žmogaus kasdieninio gyvenimo mokykla, tad Sandara norėdama praplėsti tąją kulturinį darbą, duoda nepaprastą progą kiekvienam. Tad, kuris iki liepos 30 d. prisiųs Sandarai $5.00, tas gaus laikraštį "Sandarą" ant visų metų ir sykiu gaus didelę knygą ar Lietuvos Albumą arba Vilniaus Albumą. Atskirai bile kurį Albumą perkant kainuoja po $4.00. Bile kuris Albumas ir laikraštis sykiu kainuoja $6.50, bet mes atiduosime už $5.00, kad suteikt progą lietuviams įsigyti naudingą laikraštį ir puikią knygą sykiu sutaupant $1.50! Tie Albumai yra sekanti:

LIETUVOS ALBUMAS.

Didelė 435 puslapių knyga, kurioje 288 puslapiai vien tik paveikslų įvairių Lietuvos profesionalų bei veikėjų, butent: profesorių, advokatų, gydytojų, kompozitorių, dailininkų, generolų, karininkų, vyskupų, kunigų bei šiaip įvairių grupių. Gi kiti 147 puslapiai, tai aprašymas kaikurių veikėjų gyvenimų. Ši knyga yra labai graži ir naudinga kiekvienam. Jos kaina $4.00.

VILNIAUS ALBUMAS.

600 M. VILNIAUS JUBILĖJAUS PAMINĖJIMUI 1323.

Tai milžiniška 10X13 formato knyga, turinti 194 puslapius, kur 63 yra aprašymas Vilniaus Istorijos, o kiti visi užpildyti paveikslais atžyminčiais Vilniaus miestą. Tame tarpe yra 8 spalvuoti paveikslai. Knygos didumas aišku tame, kad ji yra atspaudinta ant gražios popieros ir sveria 3 svarus. Kiekvienas, kuris nori papuošti savo knygyną ir susipažinti su Vilnium butinai yra reikalas turėti tą knygą. Jos kaina su pasiuntimu $4.15.

Tad norėdamas pasinaudoti proga, nevilkink, bet greitai siųsk penkinę ir Tamista nesigailėsi taip padaręs. Už gautą penkinę, taipgi sutinkame siųsti "Sandarą" Lietuvon per visus metus ir sykiu duosime vieną Albumą. Apie tai pranešk ir savo draugui.

"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.

"VIENYBĖ"

LIAUDIES UNIVERSITETAS.

Tas, kuris turi 37 metų "Vienybės" komplėtus, turi namuose turtą, kurio kulturinė vertė atstoja pagarsėjusią pas amerikonus "Five Foot Book Shelf" išleistą Harvardo universiteto prof. pagelba.

Ir kiekviename numery "Vienybės" kulturos turtas didėja eilėmis, apysakomis, mokslo straipsniais, žiniomis iš visų pasaulio kraštų ir Lietuvos.

Kėturi doleriai ant metų reiškia truputį daugiau kai centas į dieną. O už juos gausite "Vienybę" kas antra diena ir džiaugsitės kas dieną.

VIENYBĖ
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

"KARYS"

Kam rupi nuolatos sekti mus Tėvynės gynimo reikalus, tas tegul užsisako 1924 metams karių lavinimo laikr. "Karį."

"Karys" rašo įvairiais Lietuvos kariuomenės reikalais ir duoda daug žinių iš visos Lietuvos ir iš užsienio.

"Karys" spaudina bendrai lavinančių raštų, kurie svarbu skaityti visiems šviesesniems žmonėms.

"Karyj" esti daug pranešimų iš kariuomenės švietimo Komisijų darbų.

"Karyj" yra paveikslų, reginių, apysakų, eilių, juokų, etc.

"Karys" rupinasi jaunuomenės kuno lavinimu, paduoda daug sporto žinių iš Lietuvos ir užsienio ir todėl jis butinai reikalingas kiekvienam sportininkui. Sporto skyrių "Karyj" veda sportininkai specialistai.

"Karys" savo skaitytojams atsako į klausimus.

"Karys" savo metiniams prenumeratoriams duoda dovanai priedą gražų, spalvuotą sieną. KARIŲ KALENDORIŲ 1924 metams. Kalendorius dailininko Jomanto darbo, papuoštas D. L. K. Vytauto portretu, kitais paveikslais ir surašyti jame žymesnieji lietuvių ginklo nugalėjimai nuo pat senovės ligi šių dienų.

"Karyj" bendradarbiauja daug įvairių rašytojų, mokslininkų, poetų, sportininkų ir tt.

"Karį" redaguoja majoras P. RUSECKAS.

"Kario" kaina Amerikoj metams 2 dol. 50c., pusei metų 1 dol. 50c.

Adresas: KAUNAS, Nepriklausomybės Aikštė "Kario" Redakcija.

Lietuviai Amerikoje

AMSTERDAM, N. Y.
Iš veikimo Amerikos Lietuvių Kliubo.

Be abejo daugelis yra girdėję apie veikimą vietos Amerikos Lietuvių Kliubo, bet bus ne prošalį parašyti apie jį ir daugiau. Vietos Sandaros kuopa ir tas kliubas yra veikliausia organizacijos.

Nors garsioji Amsterdamo Uršė per "Darbininką" smarkiai "kritikavo" to kliubo koncertą, bet tos "kritikos" daugiau tenka pačiai Uršei. Štai minėtas kliubas turėjo pikniką liepos 5 ir 6 d. Svečių privažiavo apie 700. Apie 5 val. vakare prasidėjo programas. Susirinko kliubiečiai, vaikinai ir merginos ir užtraukė gražių lietuviškų dainų. Sudainavo šias dainas: "Oi, kaip tu josi," "Pamylėjau vakar," "Ant tėvelio dvaro," "Pasėjau kanapę," "Kaip nevedęs buvau," "Pasisėjau žalią rutą." Tas dainas dainavo mišrus choras ir pastebėtinai gerai atliko. Čia ir buvo proga Uršei pamatyti ar tik vaikai ir senberniai priguli prie to choro. Antrą dalį programo išpildė vieni vyrai choras: "Žalioj lankoj pakalnėje" ir "Jurgis geria."

Turiu čia priminti, jog publika norėjo, kad ir daugiau dainų butų dainuota; bet šiltas oras greitai nuvargino choristus. Garbė choro vadui A. Grigoraičiui ir visam chorui, kad gali taip gražiai atlikti dainavimą.

Patarčiau choro nariams ir narėms nekreipti domės į kokias ten "užšes," nes jos ne su geru tikslu tai rašo. Nes jai neduoda sąžinės ramybės, kad jinai per 10 ar 15 metų nieko neišmoko, o čionai mergaitės išmoksta gerai dainuoti per du metus, ne tik chore dainuoti, bet ir solo.

Tėvams linksma matant, kad jų dukterys ne italukus vaiko, bet gražiai pasirodo prieš publiką. Patartina visoms lietuvaitėms prisirašyti prie Amerikos Lietuvių Kliubo choro. Iš to bus didelė nauda pačioms ir lietuviams, nes musų jaunimas neištautės.

Tariame ačiu visiems lietuviams už atsilankymą į musų pikniką, nes pelno jis davė $700.

Prie progos dar noriu priminti, jog šio kliubo choras duos koncertą per radio; jį galės išgirsti, ne tik visa Amerika, bet ir Kaunas. Kas žingeidaujate, tai tėmykite rugpiučio 4 d. 8 v. 45 min. vakare, pagal šviesos taupymo laiką. Duos iš stoties Schenectady, N. Y., W. GY.

Dabar choras rengiasi prie rudens sezono. Mano pasirodyti publikai su kuom nauju. Kada atsilankyti. L. Y. A.

CHICAGO, ILL.
Žinios-žinelės.

Birž. 29 d. "Birutė" turėjo išvažiavimą į Willow Spring. P-lė Bigeliutė ir Gutaitis daug pasidarbavo tam išvažiavimui.

Ponia Ona Jonikienė, kuri gyvena prie 14-tos ir Morgan gatvių susiginčijo su tulu vyru ir pramušė jam galvą su prosu. Už tai ji buvo areštuota.

Sužeidė Sandarietį.

Gerb. Rugis, labai veiklus North Side Sandarietis, liepos 13 d. begrįštant iš Sandaros 23 kp. pikniko tapo sužeistas. Automobilius, kuriam Rugis važiavo, netyčia atsimušė į kelmą ir iš susitrenkimo automobiliaus stiklai išdužo. Rugiui supiaustyta veidas.

Chicagos atžagareiviški moksleiviai visada bičiuliauja su kunigais. Liepos 6 d. jie surengė ir vakarienę kunigams. Tai kunigui A. C. Martinkui. Vakarienė buvo gana kunigiška.

Bet programas išpildyta neprastai. Programą išpildė sekanti: p-lė Galnaitė vedė vakarą; p-lė Jurgaitė deklamavo, panelės Vitkauskaitė ir Ivaškevičiutė paskambino pianą; kun. Čužauskas kalbėjo; p-nia Perzinskienė dainavo, jai pianu pritarė Daukšaitė. Paskui kalbėjo kun. Linkus, šimkus sakė juokų. Paskui vėl sekė rimtas programas, kurį pabaigė šie: kun. Skrypka, Ramanauskas, Vitkauskaitė, Zujus, adv. Mastauskas, p-nia Rakauskienė, ir kun. Martinkus. Bastunas.

AMSTERDAM, N. Y.
Patarimas vietos lietuviams.

Ši kolionija yra viena iš ramiausių lietuvių apgyventa, nes kas ją aplanko, tai gauna gerus įspudžius iš prielankumo vietinių tėvynainių. Ją yra aplankę visi geriausi kalbėtojai, kaip tai, daktarai, advokatai, diplomatai, kunigai, ir visiems buvo geros pesekmės.

Iki šiol buvo malonus sutikimas, bet ve, ant nelaimės per klerikalų organus pradėta sėti neapykantos sėkla prieš Sandariečius ir abelnai prieš visą pažangią visuomenę. Nors jie atlieka geriausius darbus, bet vis gauna koliot nuo davatkų korespondentų per jų organus ir tų visų kolionių sėjikas yra vienas iš pribuvusių svetimo plauko muzikantas. Aš tikiu, kad greit Amsterdamo lietuviai pažins jį ir duos jam vilko bilietą, taip, kaip yra davę pirmiau nekuriems.

Aš čion noriu pastebėti vietos lietuviams, kad jie nieko bendro su tais žmonėmis neturėtų. Nes Amsterdame yra didžiuma tautiškos dvasios lietuvių ir ištikimų piliečių. O toji davatkų klika lai liekasi viena, be visuomenės pritarimo. Čia randasi pažangios organizacijos, kaip tai "Tėvynės Mylėtojų Draugijos" 144 kp., A. L. T. Sandaros 67 kp., S. L. A. kuopa ir Amerikos Lietuvių Kliubas, turįs savo gražią svetainę ir apie 300 narių. Taigi, kurie Amsterdamiečių dar nepriklausote prie šių organizacijų, tai ateikit ir prisirašykit, o tuomi turėsit iš to sau naudą ir nieks tamistų nevadins pagedusiomis dvasiomis. Tada visi broliškai varysime kulturos darbą pirmyn. Kalnaberžis.

WATERBURY, CONN.
Darbininkų piknikas.

Liepos 6 d. New England Worker's Association (Naujosios Anglijos Darbininkų Suvienyta) unija turėjo savo pikniką paminėjimui penkių metų unijos gyvavimo. 1919 m. liepos mėnesy ta unija tapo sutverta. 1920 m. ji buvo skaitlinga nariais, bet dabar narių skaičius žymiai sumažėjęs, nors turto unija turi nemažai. Išsitraukimo narių iš unijos yra priežastis apsileidimo. Susipratęs darbininkas žino, kad unija yra reikalinga ir stoja į ją, bet atsiranda ir nesusipratusių, kurie mano, kad unija yra nereikalinga. Pavieniams juk sunku kovoti prieš darbdavį, prieš jį reikia kovoti organizuotu budu.

Piknike žmonės gerai pasilinksmino, padainavo. Unijos organizatorius Tomas Visockis pasakė trumpą prakalbą. Jisai nupiešė unijos istoriją ir ragino visus darbininkus rašytis į uniją.

Liepos 8 d. įvyko unijos susirinkimas, kuriame tapo nutarta surengti dar vienas piknikas. Diena dar nepaskirta. Manoma kitam piknike turėti geri kalbėtojai.

Unija laiko susirinkimus kas pirmą utarninką kiekvieno mėnesio, 8 val. vak., Jurgio Laskevičiaus name, 775 Bank St. Įstojimas į uniją atsieina tik 25 centai ir mėnesinė mokestis 25 centai. Taigi, ateikite ir prisirašykite ir bendrai kovosime už žmoniškesnį gyvenimą.

Unijos koresp.

WORCESTER, MASS.
Kaip jaučiasi bolševikai po SLA. Seimu.

Kaip kitose kolionijose, taip ir pas mus kairieji varė didžiausią agitaciją narių tarpe, drabstydami purvais ant Sandariečių, kad tik išrinkus savo delegatus į SLA. seimą. Ant nelaimės ir pavyko jiem tas laimėti. Bet nėr ko jiem didžiuotis, nes tiedu vyrukai, pirm rinkimų valkiojos po stubas ir prašinėjo, kad nariai už juos balsuotų. Girdi, jei mane išbalsuosite, tai aš nuvažiavęs išlupsiu kailį Sandariečiams, nuversiu nuo sosto Gegužį ir jo vietoj pastatysiu Dundulį. Jiedu kelias naktis nemiegojo, belaikydami "konferencijas." Bet po vienam susirinkimui, kada jie pralaimėjo, tai telefonavo ir žalimauskiui ir kitiems, girdi pralaimėjom. Paskui jie nusitarė parsikviesti jiems spyčiams pasakyti Bimbalą. Tas gi atvažiavęs sako: "Tavorškiai: praeitais metais musų komradas Dundulis parsidavė už cigarą. Bet šiemet mes nebeparsiduosime, mes turime laimėti. Jei pralaimėsime, tai pastatysim pralaimėjimo paminklą."

Bet šiemet jie "laimėjo" dar daugiau, negu praeitais metais. Kažin kokį paminklą dabar jie rengiasi pastatyti.

Delegatai sugrįžę iš seimo nežinojo kokį raportą išduoti. Tik verkė ir aimanavo.

Vyručiai, nepradėkite su Sandariečiais. Jie sukiš jumis į maišą visada.

Mizanis Antanas.

WORCESTER, MASS.
Lietuviams nelaimės.

Biruta Rutkauskaitė pasimirė. Jonai buvo keturių metų amžiaus. Kelios dienos atgal su degtukais bežaizdama ji nusidegino ir iš to mirė.

P-nia J. Stoškienė sudaužė naują savo automobilių ir pati susižeidė. Jinai važiavo nuo kalno ir atsidurė į medį. X.

PITTSBURGH, PA.
Darbai.

Darbai čia eina neprastai, abelnai imant. Nesenai buvo sustoję ant poros savaičių dudų dirbtuvės, tai žmonės buvo nusiminę, nes manė, kad stovės ilgai. Bet praėjus porai savaičių vėl pradėjo dirbti ir dabar dirba gana gerai. Tose dirbtuvėse dirba nemažai ir lietuvių.

Abelnas lietuvių veikimas.

Vasaros laiku lietuviai čia nelabai daug ką veikia, bei parengimų turi. Nėra tam tikslui patogių vietų. O surengus ką kur neparankioj vietoj, žmonės nelabai nori atsilankyti. Poras ir daugiau metų atgal kada rengdavo ką Birutės Choras, tai žmonių gruste prisigrusdavo. Nemažai žmonių susirinkdavo ir į Raudonojo Kryžiaus parengimus. Tačiau paskutiniais metais lietuviai pradėjo apsileisti ir bolševikai paveržė iš jų geresnę vietą, tai Alevin parką. Vienok ir tai, jei ką parengia Sandariečiai, Susivienijimas, arba Šv. Jurgio parapija, žmonių prisirenka daug daugiau, negu į bolševikėlių parengimus.

Bolševikai baigia nusmukti.

Rusų agentai — lietuviai bolševikėliai čionai visiškai baigia nusigyventi. Pasidalinę į kelias "partijas" ir jau nebesusigaudo už ką jie stoja ir ko jie nori. Kada Bimba atvažiuoja pamokyt juos Bimblijos, tai jie gena tą žmogų iš svetainės; kada užeina ant "steičiaus" vietinis daktaras kairysis, jų pakairinti," tai jie vėl sako: "Lipk tu nuo "steičiaus," tu mulki. Ką tu gali žinoti apie bolševizmą?"

Praeitais metais ant liepos ketvirtos jie buvo parengę pikniką ir nugarmėjo į skylę. Šįmet tą pačią dieną vėl parengė pikniką, manydami atsigausią. Bet ir šįmet negeriau. Susirinko keliolika nusitrinusių bolševikų lietuvių ir keletas rusų ir naminėlės pasiurbę išsiskirstė, tartum po "atpuskais."

Bolševikams, suklaidintiems lietuviams, jau butų laikas susiprasti, kad neverta tarnauti svetimiems dievams. Jau butų laikas pamatyti, kad jų vadai tik mulkina juos. Mes turime gerų ir savo organizacijų, tai kodėl nestoti į jas ir kartu iš vieno veikti lietuvių dirvoje. Čia yra Sandaros kelios kuopos, tai kodėl lietuviams nesirašyti prie Sandaros ir buti gerais lietuviais, vietoj buvus kokio Bimbuko asilais.

Geras Lietuvis.

LIAUDININKŲ LAIŠKAS SANDARAI

(Tąsa nuo 2 pusl.)

gai, "patriotizmas," ar ne keistas susidraugavimas?! Lenkų-dvarininkų akimis žiurint toks jųjų Pažangiečių rėmimas, matomai, nėra keistas. Jie, matomai, taip sau galvoja: na, tai kas, kad pažangiečiai keikia žodžiais Lenkiją ir lenkus, bet užtai pažangiečiai užtaria jų dvarus, griauna Lietuvos, liaudies išrinkto Seimo idėją ir autoritetą, griauna pasitikėjimą **sava** Lietuvos valdžia, **sava valiuta** (ir p. Smetona ir p. Voldemaras rašė biaurius straipsnius, pajuokiančius Litą (musų valiutą), pranašaudamas greitą jam galą), **savomis jėgomis**, o skelbia diktaturos bei monarchizmo idėją, skelbia bunto ir smurto idėją. Lenkai - dvarininkai gudrus; jie mano sau "Šauk, rėk, kad tu Lietuvos "patriotas," kiek mus lenkus, kiek nori, — nuo to mums ne Dievas žino kas pasidarys; bet, ot, griaužk Lietuvos armiją, šauk Lietuvos visuomenę prie smurto, prie sukilimo, prie naminio karo, prie nepasitikėjimo savo valiuta, savu Seimu, paties liaudies savimi nepasitikėjimo, — tai užvirsi Lietuvoje tokią košę, kad mes plikomis rankomis ateisime, tą Lietuvą savo globon paimsime ir savus dvarus išgelbėsime Lenkijos naudai ir garbei." Ir aš manau, lenkai neapsirinka. Kaip nebloga yra dabar Lietuvoje, kaip neišnaudoja klerikalai Lietuvą saviems partiniams ir Romos bei jezuitų reikalams, kaip ne baisus yra klerikalų viešpatavimas Lietuvoje, kaip ne demoralizuoja klerikalai musų visuomenę ir kiek nekenkia jie Lietuvos valstybei, bet visa tai yra vienas niekis prieš naminį karą, prieš smurtą, kurį skelbia ir nori sukelti pažangiečiai Lietuvoje, kad tuo budu užgriebus į savo rankas valdžią, prie kurios per rinkimus jie nesitiki prieiti, nes nei per rinkimus į Steigiamąjį Seimą, nei į Pirmąjį Seimą, nei į Antrąjį Seimą jie nei vienam atstovui pravesti nepajėgė surinkti užtenkamo balsų skaičiaus. Jei šiandien Lietuvoje kiltų naminis karas arba bet koks smurtas, jei tik musų tarpe pranyktų bent užsienių politikos klausimais vienybė, tai mes prieš savo priešus lenkus ar bolševikus ar bolševikų draugus vokiečius negalėtume atsispirti ir Lietuvos nepriklausomybė žiugtų. O to, tie ponai lenkai tik ir nori ir laukia. Dėlto jie taip ir remia pažangiečius, rodos, tokius didelius savo priešus, nes su jų pagalba jie tikisi sugriauti Lietuvos nepriklausomybę. Gi pažangiečiai dideliu valdžios troškimu apakinti ir Lietuvos liaudies nepasitikėjimu, kuri visai nenori jų rinkti, suerzinti, gal but patys to nenujausdami, savo raštais ir agitacija kerta šaką, ant kurios patys sėdi ir tuo nors gal but ir nesąmoningai, bet dirba Lietuvos nepriklausomybės priešų naudai. **Musų liaudis instinktyviai nujaučia pažangiečių darbus ir visai teisingai įvertina jų triukšmingą "patriotizmą" nerinkdama nei vieno pažangiečio Seiman ir tuo reikšdama jiems savo pilną nepasitikėjimą.**

Juk pažangiečiai ir katalikais save vadina, ir kunigų labai daug savo tarpe turi, ir iš didelių maldaknygių meldžiasi (Smetona) bažnyčiose už krotų, kad liaudis matytų, kaip jie "nobažni" ir krikščionių demokratų bei katalikų kongresuose dalyvauja ir referatus skaito, gindami katalikybės "čystatą" prieš krikščionis-demokratus (Smetona ir Voldemaras) ir korporantai visur ir visame kame eina išvien su klerikalais — ateitininkais (ir Universitete ir draugijų susirinkimuose ir per rinkimus) ir liaudininkus ir visus pirmeiviusbedievius visur ir visuomet keikia ir su jais smarkiai kovoja,— bet niekas negelbsti; nei katalikai, nei davatkos, nei ukininkai, niekas, išskyrus tik dvarininkus, bei kelis bankininkus (M. Yčas ir Co.), niekas už juos nebalsuoja.

Ir štai, kada panašios ideologijos žmonės važiuoja į Ameriką pas musų draugus ir vienminčius, kada tie žmonės ten ima vadinti save pirmeiviais, antiklerikalais ir demokratais, ir tuo klaidina Amerikos Lietuvių visuomenę, kada tie žmonės. kurie Lietuvoje veda prieš mus ir prieš demokratybę biaurią kovą, nori Amerikoje iš musų vienminčių apgaulingu budu gauti aukų, tai mes manome, musų šventa pareiga buvo Jums visa tai pranešti, kad Jus, duodami pinigus, žinotumėte kam juos duodate. Jei kas prijaučia toms idėjoms, toms mintims, kurias skleidžia pažangininkai ir korporantai,— prašome duoti; jei kas nors ir neprijaučia jų idėjoms, bet nori duoti ir duoda, žinodamas, kas jie, — lai duoda. Mes nepavydime, mes neturime teisės į aukotojų norus ir gerą valią kištis ir nesikišame. Mes tik informuojame, o ne instrukcijas duodame, kad paskui nebartumėte musų, kodėl tylėjome visa tai žinodami.

Tiesa, šie laiškai ateina jau pervėlai. Tiesa musų draugai, kaikurie Jus suklaidino. Tiesa, mes turėjome tik Jus vienus perspėti ir neprašyti tai pranešti "Naujienoms," nes tuo budu davėme musų kairiesiems priešininkams Jus užpulti ir kiršinti. Taip, tame visame mes esame kalti. Bet visa tai atsitiko dėlto. kad Jųs ir mes nebuvome ganėtinai susigiedoję, nėsame dar įpratę tinkamai vieni kitus informuoti. Bet visa tai lengva bus mums ištaisyti, jei musų tarpe bus idėjinė vienybė, gilus vienų kitais pasitikėjimas. O tas buvo. yra ir bus. Taip bent mes visi čia esame įsitikinę.

Jus gal pasakysite, kad šiame laiške mes neganėtinai atsirubežiavome nuo soc. demokratų. Čia Lietuvoje musų tarpe yra aiški linija. Socialiais klausimais mes labai smarkiai nuo jų skiriamės. Jie stovi tik ant siaurai klesinio pamato, mes gi stovime ant plataus darbo žmonių reikalų gynimo pamato. Mes esame šalininkai tokių reformų, kurios aprupintų plačiųjų darbo žmonių minių reikalus. Mes norėtume, kad kiekvienas darbininkas, kiekvienas darbo žmogus įsigytų sau savo pastogę mieste, savo žemės sklypą kaime. Pagalios, mes manome, kad kiekvienas darbo žmogus geriausia gali savo kulturinius ir ekonominius reikalus ginti tik tuomet, kuomet jo tauta yra nepriklausoma, kuomet ji gyvena savitu valstybiniu gyvenimu, nes tuomet darbo žmogus neprivalo kovoti su kitos tautos-valstybės priespauda ir noru jį ištautinti, o visas savo jėgas deda vien savo šalies ekonominei gerovei kurti ir savai kulturai kelti ir tobulinti. Todėl mes esame karšti patriotai-tautininkai. Tiesa, musų patriotizmas nėra šukaujantis ir klykiantis: mums nėra reikalo visur ir visuomet šaukti "žiurėkit, kokie mes patriotai," kaip tai daro pažangiečiai ir klerikalai ir visi tie musų "patriotai," kurie garsiai šaukia apie savo "patriotizmą" dažniausia tam, kad nukreipus tautos ir visuomenės domėsį nuo jųjų biaurių darbų (kyšiavimo ir kitokių), nes visa, ką mes darome, darome per liaudį, musų liaudies ir musų tėvynės gerovei.

Musų darbai turi sakyti, apie musų tautiškumą, kurs vėl negali ir neturi vaduotis jokia kitų pas mus gyvenančių tautų neapykanta, nes tokia neapykanta net didžiausias valstybes sugriauna (Rusija, Austrija), o taikus ir protingas su kitomis tautomis sugyvenimas smarkiai kitas tautas asimiliuoja (Amerika). Juk Amerikoje niekas niekam nedraudžia kaip nori kalbėti, kokia nori kalba mokyklas steigti, kokia nori kalba iškabas kabinti. Ne prievarta amerikiečiai patraukia atvykusius kitataučius, bet meile ir gerbimu savos kalbos, savos kulturos. Taigi ir mes, lietuviai, jeigu tik patys visur ir visuomet kalbėsime lietuviškai, niekuomet neisime nei pirkti, nei kitų reikalų atlikti pas tuos, kurie lietuviškai nemoka, greičiau sulietuvinsime musų miestus, greičiau patrauksime prie savęs visus kitataučius, negu brutalumu, prievarta ir neapykanta. Ir štai Jums, draugai, pavyzdžiai. Triukšmingi "patriotai" prie mažiausios progos kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai, o musų žmonės (liaudininkai) be triukšmo, bet visur ir privačiame gyvenime ir gatvėje ir krautuvėje tik lietuviškai kalba. ir tuo verčia kitataučius taikintis prie musų kalbos ir musų kulturos.

Taip pat mes žiurime į tautybės klausimą. Taip pat mes visur ir visuomet elgiamės ir manau karšti tautininkai darbais, o ne vien žodžiais. Užtai kulturos darbe ir politikos, laisvių bei demokratybės pagrindų gynime mes visuomet ėjome ir einame išvien su socialdemokratais kovodami prieš klerikalus ir kitus reakcionierius. Taigi griežtai skirdamies su socialdemokratais socialiuose klausimuose ir vesdami tais klausimais su jais griežtą kovą, mes su jais einame išvien kovoje su klerikalais ir kitokio plauko reakcionieriais, norinčiais pasmaugti jauną Lietuvos demokratizmą, parlamentarizmą ir bendrai by kokią pilietinę laisvę.

Apie klerikalus aš nekalbėsiu. Su jais pas mus amžina ir griežta kova, kuri nesustoja ėjusi net ir tuomet, kada mes dėl sunkios **vidaus** ir užsienio padėties, ir sueiname su jais į koaliciją. Ir koalicijos valdžioj ir Seime ir krašte tų dviejų pasaulėžiurų kova nesiliauna ir nesiliaus. Bet aš, rodos, jau begalo daug prirašiau ir atsibodau savo rašymu.

M. Šleževičius,
L. V. C. K. Pirmininkas.
(Pabaiga bus)

KIEKVIENAS SUSIPRATĘS LIETUVIS PRIKLAUSO PRIE A. L. T. SANDAROS.

MOTERŲ SKYRIUS

Svarbus Pranešimas.

Butinai perskaitykite visos moterys ir merginos sulaukę daugiau kaip šešiolikos metų.

Mes nežinome ar tai teisybė ir tik "blufas," bet viena rimta ir biskį dievobaiminga moteris šitaip rašo vienam savo laiške (nesakysime kam adresuotam): "Mergina apsivedus aštuoniolikos metų ir pagyvenus su vyru dešimtį metų, labai pasipiktina šeimininiu gyvenimu ir nori sugrįžti į savo merginos dienas... Aš einu iš proto, kad pasiliuosavus nuo tų visų ženatvės kabukių, kurios taip begalo sunkiai gula ant mano širdies ir galvos. Aš esu 28 metų amžiaus..." Mes nemanome, kad tai butų teisybė su visomis moterimis. Mes manome, kad yra daugelis moterų, kurios yra ramios sulaukę ir 28 metų, bet taippat mes manome, kad yra daugiau moterų, kurios jaučiasi begalo nubodžiai sulaukę to amžiaus.

Taigi, mes norime išgirsti moterų ir merginų nuomonės apie tą dalyką. Bukite teisingos ir parašykite, kaip ištikrųjų Tamstos jautėtės sulaukę to amžiaus, arba ką Tamstos manote apie tai. Taippat ir merginos, kurios esate jau senesnės, negu "sweet sixteen," išreiškite savo nuomonę. Galite rašyti lietuviškai, arba angliškai, nedaro skirtumo. Bet jusų raštas tilps į tą skyrių tik lietuviškai. Mes išversime, į lietuvių kalbą, jei Tamsta parašysi angliškai. Kad nedrįstate, galite nepasirašyti savo tikro vardo ir pavardės. Bet galite nesisarmatyti, mes viši griešni žmonės.

Raštus tuo klausimu pradėsime spauzdinti už trijų savaičių nuo pasrodymo šio "Sandaros" numerio. Manome, kad suplauks visokio plauko raštų. Jie bus labai, be galo svarbus ir cikaunus perskaityti. Todėl visos moterys ir merginos sekėte tą skyrių neužmerktomis akimis ir nelaikydamos prie šono vyro portrato. Kitam numeryj pranešime ar daug laiškų nuo moterų ir merginų jau gavome apie tą labai svarbų dalyką.

Šiam "Moterų Skyriaus" numeryj gi butinai perskaitykite Vienturčio labai gražius meilės dalykėlius ir "Šešias Karaliaus Žilberto sužieduotines". Ta pasaka dievui ir žmogui patinka ir ją skaito visų šalių moterys, o ypač merginos. Ir Tamstos perskaitykite. Perskaitykite pačios ir parodykite savo sosiedkai, kuri dar neskaito "Sandaros." You bet.

MEILĖS FILOZOFIJA.
Rašo Vienturtis.

Mes mylim tik vieną kartą, nes gamta mus tokiais sutvėrė ir įteikė tas ypatybes; be meilės nebutų egzistencijos.

Vyras žino tik vienų-vienintėlę meilę savo amžiuje. visos netikros meilės tai mažmožiai, — tai tik ugninis termometro pasikėlimas.

Moteris patyrė tik vieną tikrąją meilę. Jeigu ta meilė jau pergyventa, niekuomet ji negali surinkti savyje tiek iliuzijų, kad galėtų padengti vyro jausmus savo tobulybe.

Tikra meilė — ir tik vienintėlė meilė, gali buti tik pasaryj musų amžiaus — šviežia, troški, maloni ir švelni. Bet jei spinduliai tikrosios saulės nepasieks meilės diego iki rudens, tai gali pasireikšti subrendusi tik tuomet, kuomet žmonės vaisius ima nuo laukų, kad skaudi šalna nepagautų.

Gali buti trapi ir greitai lužtanti ryto gėlė; ar tvirta nepajudinama, nei išraunama kaip ąžuolas. Bet negali buti nei silpnesnė, nei tvirtesnė kaip TAVO idealas; negali buti gilesnė kaip TAVO siela; nei platesnė kaip TAVO svajonė, kurios ribų, nei gražesnė kaip TAVO įliuzijos; nei tvirtesnė kaip TAVO PASITIKĖJIMAS.

Tikra meilė yra — viską duot ir viską imt; ugninė meilė — viską atiduot ir nieko negaut.

Ugninės meilės pradžia pasireiškia ne jausmuose, bet kišeniuj; tankiausiai galva apsisuka. Tikroji meilė pasireiškia galvoje ir pradeda širdis plakti.

Ugninė meilė paprastai buna akla, o tikroji turi dvejas akis; mato savo draugo jausmuose gyvybę bei pasitikėjimą, ko TU suvis nežinai; progos sueigoms nėra negalimos. Atsitinka toki dalykai apie kuriuos Tu niekuomet nei sapne nesapnavai.

Ugninė meilė gali nuvesti vyrą į pragarą, arba moterį į pakvaišimą; bet tikroji meilė kontroliuojama barometru, kuris parodo teisingumą oro laipsniškai karšti ir šalti, ir vienas antro pagarbą iškelia augščiau žvaigždžių.

Tikroji meilė gali pakilti augščiau debesių, bet visuomet privalo siekti kojoms žemę. Dangus ir žemė turi buti rišama simpatija ir draugiškumu.

Meilė yra surišta simpatiškumo ryšiais, o simpatiškumas nudažytas romantiškomis spalvomis; draugiškumas laistomas žvaigždžių mirgėjimo spinduliais.

Nei vienas iš vyrų, kurs turi prityrimo meilėje, neranda meilės ugninėje meilėje. Taippat moteris, kuri devėjo deimantus, neranda pasitenkinimo dėvėdama artificialius žibučius.

Mes mylim itk vieną kartą, nes gamta mus tokiais sutvėrė ir įteikė tas ypatybes; be meilės nebutų egzistencijos.

Šešios Karaliaus Žilberto Sužiedotinės.

M. Kuzmino apysaka.

Karalius Žilbertas mėgo teisingai ir atvirai elgtis. Be to jis nemėgo daug kalbėti ir nekartą išsitardavo, kad žmonės reikia teisti ne iš žodžių, o iš darbų.

—Man suvis nesvarbu ką tu sakai, bet svarbu ką tu darai.—

Taip nekartą sakydavo karalius Žilbertas prie gero vyno taurės, medžioklėje, tarybos salėje, žodžiu — kur priseidavo. Jis labai mylėjo savo karalystę, kuri buvo nedidelė, niekados nekariavo ir vengdavo ne tik susirėmimų, bet ir visokių santykių su kaimynais. Jis buvo aukštas, skaistus, o jo malonus veidas reiškė gerumą ir šielos atvirumą.

Kai karaliui Žilbertui atėjo laikas vesti, — jis neieškojo užjurinių princesų, bet ryžosi išsirinkti su žieduotinę iš savo karalystės mergelių.

—Aš nekariaunu, svetimų kalbų nemoku, vidaus prekybos pas mus nėra, — tai kam gi man užjurio princesa. Aš su ja ir nesukalbėsiu, o ji mano tvarką niekins ir savo šalies tvarkymą įves. Man tiktai reikia mylinčios žmonos, kuri mane gerbtų, mažai kalbėti ir vaikus gerai auklėtų. Man reikėtų apvalios šviesiaplaukės druckės, bet pagaliau vistiek, tas jau netaip svarbu, by tik gera mergaitė butų.

Šiam reikalui karalius sustatė (parašė) skelbimą, kuriame kvietė užsirašyti visas be luomų skirtumo mergaites, nuo 16 iki 25 metų amžiaus, norinčias buti karaliaus žmona. Jis parodė skelbimą koncleriui ir paklausė:

—Neblogai sustačiau, ką?

—Skelbimas puikiai sustatytas, Jusų Didenybe. Man neaišku štai kas: kaip Tamsta sužinosi, kuri iš šių mergelių galės buti gera ir Tamstą gerbianti žmona?

—Tas jau mano numatyta. Užsirašiusiųjų aš į rumus nekviesiu, o neužsirašiusias pasišauksiu ir iš jų išsirinksiu. Iš to persitikrinsiu, jog tai kuklios nepanorėjusios karalienės vardo mergaitės. Juk mano nekvailiai sumanyta?

Kancleris patylėjo ir tarė:

—Bet visgi šitam rašte šio to truksta.

—O ko gi čia truksta?

—Ugi našlių.

—Kokių našlių?

—Gi paprasčiausių našlių. Ar gi Jusų Didenybe negalėtum pakviesti ir našles į sužieduotines, ypatingai, kurios jaunesnės?

—Sakai ir našles pakviesti? O gal bus nepadoru, jei aš našlę vesiu? Bet esti našalelių neblogesnių už mergaites, ypatingai druckės. Duokš plunksną ir rašalą: įrašysiu ir našles. Dabar berods viskas gerai?

Kancleris perskaitė raštą ir tarė:

—O kaip Tamsta su tomis padarysi, ką užsirašė, bet kurių nekviesi?

—Aš joms nusiųsiu po rublį pinigais ir po kaspiną: blondinėms žydrą, brunetėms raudoną, o našlėms po metalinę špilkutę su savo atvaizdu. Manau, taip bus gerai!

—Taip bus visai padoru, Jusų Didenybe.

Pasiuntiniai išnešiojo skelbimą į visus karalystės miestus, sodžius ir vienasėdžius. Visur ir visos subruzdo ir sukruto ruoštis. Net ir tos mergelės ir našlės, kurioms jau senai sukako keturiosdešimts metų, ištaisiusios savo metrikus, tikrino, kad joms esą tik dvidešimts, siuvosi rubus ir jau iš anksto tepėsi veidus žąsies taukais, kad išsirinkimo dienoje išrodžius šviežiomis ir masinančiomis.

Storosios stengėsi suliesėt, liesosios pastorėt, bedantės — įsidėjo dantis, o kuprios siuvosi tokius rubus, kurie slėpė jų trukumą. Ir kiekviena sielos gelmėj buvo įsitikinusi, kad ji, o ne kita, bus karaliaus išrinktoji. Sunku aprašyt jų apsivylimas (bet koks gi jų buvo apsivylimas), kai po dviejų sąvaičių joms atsiuntė po rublį pinigais, skaisčius kaspinus brunetėms, žydrius blondinėms, o našlėms metalines špilkutes su karaliaus asmens atvaizdu, — ir prie to nesirupinti ir neatvykti išrinktuvių dienoje. Neužsirašiusios pasirodė tik šešios; viena našlė ir penkios mergelės. Našlė vardu Ženevjeva, o mergelės — Armanda, Katerina, Joana, Suzana ir Nikole. Jos nebuvo kuprotos, nei žvairos, nei šlubos, nei raišos, bet buvo mergelės be jokių trukumų. Našlė turėjo 23 metus, mergelės gi po 18. Ženevjeva buvo aukšta, rudaplaukė, raudonomis lupomis, išblyškusiais veidais, nuleistomis akimis. Armonda ir Katerina buvo briunėtės; viena aukšta ir grakšti, kita maža linksmutė druckė. Joanai nors jau buvo 18 metų, bet galima buvo manyt kai jai tik keturiolika. Tai buvo išsigandęs kudikis, baltais, it linai plaukais ir didelėmis pilkomis akimis, kuriose plaukė mintys kaip gulbės šiaurės ežere, arba kaip debesys rudens danguje. Suzana buvo taip pat ruda, bet visai skyrėsi nuo Ženevjevos; ji panešėjo į laukinį žvėrelį, visados žiurėjo iš padilbų, o sutaršyti rudi garbiniai, krintantys jai ant kaktos, pridavė jai dar labiau laukinį ir nuostabų karakterį.

(Bus daugiau)

Bell Phone: Oregon 0863-J.

Dr. Ignotas Stankus

1210 So. Broad Street
Philadelphia, Pa.

LIETUVIS DAKTARAS (gydo visokes ligas) IR CHIRURGAS (daro visokes operacijas).

OFISA VALANDAS:
Nuo 9 iki 11 A. M.
Nuo 2 ki 4 P. M.
Nuo 7 iki 8 P. M.
Nedeliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

LietuviųTautinė Idėja Istorijos Šviesoje.

Tai yra Daktaro D. ALSEIKOS parašyta knyga, 125 puslapių, kurią išleido musų broliai Vilniečiai. Knygoje peržvelgiama Lietuvos Istorija ir visi pergyventi sunkųs vargai. Tų knygų gavome tik 30 egz., kurios kaina $1.00. Kuris šią knygą pirks, tai bus kaipo parama Vilniečių lietuvių, nes pinigus pasiųsime Vilniečiams. Tad pasiskubinkit ją įsigyti, nes tik pirmiemsiems bus proga. Tad siųsk doleriną laiške, nes Vilniečiai laukia musų pagelbos. Gavę pinigus prisiųsime knygą.

SANDARA
327 E Street, So. Boston, Mass.

Kam Naudoti Castor Oil Kad

TAK-A-LAX

Toj linijoj liuosuotojas. Jis priimnus gerti ir duoda geras pasekmes dėl jaunų ir senų.

MUTUAL PHARMACAL CO.
3 už 10c. Boston, Mass. 24 už 25c.

Puikiai Pasirėdęs Jaunikaitis.

Galit dėvėti naujai suprosytą siutą; Stikliniai žibančius čeverykus; Jusų pirštų nagai gali buti puikiai nupaliruoti. Ir tygiai, švariai nuskustas veidas, Bet — jei jusų galva pilna pleiskanų — tai tas sugadina viską.

Ką tokiam atsitikime pamanys apie jus jusų mylimoji panelė? Visos jusų pastangos, padarytį gerą impresiją, nueis niekuis, jei jus pradėsite kasyti savo galvą ir barstyti nešvarias pleiskanas po visą kamburį. Naudokit

Gaunama aptiekose — *Ruffles* — 65c. už bonką

pleiskanų mirtinąjį priešą! Užlaikykit save kitų pagarboje. Tik su trupučiu patrinkit galvos odą kiekvieną vakarą per kokia dešimt dienų ir daugiau nereikės jums gėdintis nuslimti savo skrybėlę bile kur. Pleiskanos išnyks visiškai į trumpą laiką ir po to, viskas ką reikia daryti, tai retkarčiais patrinti galvos odą su ***Ruffles,*** ir daugiau niekuomet pleiskanos jųs nekankins. Koks skirtumas tuomet bus!

F. AD. RICHTER & CO., 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nuėmintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

D. CABITT.
BOSTON, MASS. 100 SALEM STREET.

Reikalingi Agentai.

Vyrai, moters arba merginos, seni arba jauni visi yra tinkami tam darbui. Nereikia sugaišt nuo kasdieninio savo darbo. Vientik vakarais pašvenčiant po pora valandų laiko kiekvienas gali užsidirbti nuo $50 iki $100 sąvaitėje. Darbas geras ir kiekvienam galimas. Kaip galite greitai atsišaukite į Sandaros Administraciją. Pirmutiniai visada turėsite pirmenybę.

SANDARA
327 E St., So. Boston, Mass.

"DIRVA" PERSIKĖLĖ NAUJON VIETON.

"DIRVA"

Mokslo, Literaturos ir Politikos Sąvaitraštis

Išeina Penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato, visuomenės laikraštis.

Prenumerata metams $2.00
Lietuvon metams $3.00
Pusei metų pusę kainos.

"Dirvos" Agentura Siunčia Pinigus į Lietuvą ir Partraukia Gimines į Ameriką.

"DIRVA"
3352 Superior Ave. Cleveland, Ohio.

SUSIVIENJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI $500,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $245,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiau. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtinės skyriai — $150, 300, 600 ir 1,000.
Pašalpos skyriai — $6.00, 9.00, ir 12.00 į sąvaitę.
platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA.
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

NAUJAS SĄVAITINIS AM. LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS.

"VARPAS"

EINA KAS ŠEŠTADIENIS.
Kaina metams Suv. Valst. $2.00
Pusei metų 1.00
Užsienyj ir Lietuvoj met. 3.00
Pusei metų 1.50

Jei nori pasiskaityti tikrų ir teisingų žinių, tai skaityk "VARPĄ," kuris, nieko neužkabinėdamas, paduoda ir nušviečia tik įvykius. Įdėk į konvertą dvidolerinę ($2.00) ir pasiųsk "Varpo" Administracijai, o gausi jį.

"V—A—R—P—A—S"
3251 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Yards 1234.

NAUJIENOS

Pirmas didžiausias ir geriausias dienraštis pasaulyje.
NAUJIENAS leidžia darbo žmonės darbo žmonėms.
NAUJIENŲ Metinė Biznio Knyga ir Almanakas, 1913 m. su 20,000 informacijomis DYKAI tiems, kurie užsiprenumeruos NAUJIENAS.
NAUJIENŲ kaina metams Amerikoje $7.00. Lietuvoje $8.00.

NAUJIENOS
1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Vietos žinios.

MUSŲ NADAS JAU ANT FARMŲ.

Adv. Nadas Rąstenis, dabar einąs Sandaros prezidento pareigas, šitaip mum rašo iš Waterbury, Conn., kur jis turi atostogas:

"Drauguti!

Tai jau ir kaime! Pirmas kelias dienas praleidau apžiurėdamas Waterbury ir jo apielinkę, tai viskas.

Dabar rengiuosi prie rašymo; kiek ir ką parašysiu, prisiųsiu ne po ilgo.

Šios apielinkės Sandariečiai yra patenkinti dabartine "Sandara." Tai puiku! O kaip aš numatau, tai toliau jie bus daugiau patenkinti, nes ir "Sandara" jiems įdomesnė ir laiku ją gauna.

Todėl, sveikinu Jumis, Redaktoriau, ir gerbiu už sugiebumą ir pradžioje atlikti darbą pasekmingai.

Viso labo,

Liepos 17, Nadas.

TELEFONAS PABRANGO.

Telefonų kompanija pakėlė mokestį už telefono vartojimą. Pavyzdžiui, kur reikėjo mokėti 25 centus už kalbėjimą iš vienos stoties į kitą, ir buvo galima kalbėti penkias minutas, dabar bus galima kalbėti tik tris minutas už tuos pačius pinigus. Merginoms "poor business."

SEKYS LIETUVOJE.

Gerb. J. Sekys rašo K. J. Paulauskui:

"Linkėjimai iš Palangos ir visų kitų grožybių. Buvau Kaune, Rambyne, Klaipėdoje; busių dar Šiauliuose, Dzukijoj ir kitur, galop U. S.".

PRANEŠIMAS.

A. L. T. Sandaros 7 kp. rengia išvažiavimą į jures laivu Jack O'Lantern. Ši ekskursija bus viena iš didžiausių. Ji bus rugpiučio (August) 10 d. Visi skaitykite "Sandaros" vietos žinias ir žiurėkite tolesnio pranešimo, kokiu laiku ir iš kokios vietos laivas išplauks.

Komisija.

MILIONIERKA PASIMIRĖ.

P-nia John L. Gardner, kadaise buvus veikli moteris, pagaliaus pasimirė. Ji buvo milionieriaus žmona ir jau gerai pasenusi.

JANKUS SUGRĮŽO.

"Sandaros" darbininkas, gerb. Jankus, sugrįžo prie darbo iš atostogų. Esą turėjęs gerų laikų, ir todėl jam gaila, kad dar truko trijų dienų iki dviejų savaičių jo vakacijos. Mat, "Sandaros" biznio vedėjas parašė jam "special dilivery," kad skubėtų prie darbo, kurio taip nepaprastai daug šiuom kartu suplaukė į "Sandaros" spaustuvę. Mat, kaip "Sandara" atlieka spaudos darbus geriausia ir greičiausia, tai spaudos darbų suplaukia ne tik iš Bostono ir jo apielinkių, bet ir iš tolimų lietuvių kolionijų.

A. A. J. PELDŽIUS PALAIDOTAS.

Vietos lietuvis J. Peldžius mirė nuo džiovos. Jo laidotuvės buvo pereitą šeštadienį, liepos 19 d. Jį į amžino atilsio vietą-kapines palydėjo labai didelė minia žmonių, kur buvo važiuojančių automobiliais virš 50. A. a. Peldžius buvo pažangios dvasios vyras. Kadaise jis priklausė prie socialistų partijos.

Ilsėkis drauge šios šalės žemelėje. Rep.

CAMBRIDGE, MASS.

Gaspadinė L. Lelis smeigė peilium J. Sliužui ir dar magaryčių pridėdama bonka per galvą, taip nelaimingąjį sužeidė, kad gal prisieis ir mirti. Nes ant pavojingo listo yra padėtas ligonbutėj.

Vis tai mėnulio šviesos pasekmės.

Viską Girdėjęs.

PRIGĖRĖ.

Tulas James Connell, kurs gyveno po num. 155 Auburndale ave., Auburndale, ir jo moters giminaitė Miss Margaret McElroj prigėrė praeitą seredą prude. Vyras mokino merginą plaukti ir kažin kaip mokinė pasinėrė. Jis pasinėrė jos ištraukti, bet abudu gyvi jou nebepasirodė.

AUDRA.

Praeitą seredą Bostone nebuvo didelės audros. Bet artimose apielinkėse tuom tarpu siautė gana didelė audra. Priedaryta daug nuostolių ir užmušta du žmonės.

SVARBUS SUSIRINKIMAS.

A. L. T. Sandaros 7-tos kuopos susirinkimas bus panedėlį liepos 28 dieną, Sandaros Svetainėje, 327 E St., So. Boston, Mass. Visi nariai malonėkit atsilankyti, nes daugelis yra svarbių dalykų aptarti. Pradžia kaip 8 val. vakare. Valdyba

DIDELIS
Išpardavimas!

Išparduodame Vasaros staką, kad padarius vietą žiemos stakui

Kareivių apkasų čeverykai Kaina	$1.98
Kareivių gražios rušies čeverykai	2.98
Vyrų šventadieniai čeverykai	2.98
Emersono čeverykų 7-8 dolarių vartės už	3.49
Vyrų Goodyearwelt be auliukų čeverykai vėliausios mados už	2.98
Daug Moterų čeverykų Pump ir Oxfords verti 4 Dol., parsiduoda už	1.49
Vaikų Skautų čeverykai	1.69
Vyrų be auliukų	1.49
Vaikų Goodyearwelt čeverykai	2.49
Vyrų darbiniai čeverykai	1.98
Specialis išpardavimas vyrų Maudynių Siutų 98c ir augščiau.	
Vaikų maudynių siutai	49c
Vyrų apatiniai Marškiniai	39c
Jureivių Apatin. Marškiniai	39c
Vyrų Union siutai	49c
Vyrų darbiniai Marškiniai	65c
Vyrų darbinės Kelinės	1.69
Vyrų Kepurės	98c
Vaikų Kepurės	65c
Vyrų kaki Kelinės	1.29
Vaikų Kaki Kelinės	98c
Vaikų Dangaree's 98c. Vyrų Pančekos	09c

Kareiviški Diržai po 15c. Kareiviški kontanai po 10c.

Taipgi turime daug Vyrų pigiomis kaianomis Čeverykų nuo Dolario augščiau. Išpardavimas prasideda Liepos. 25-tą dieną, Kareivių, Jureivių Krautuvei po Numeriu

242 Broadway, So. Boston, Mass.

Tel. S. B. 3306-M.

Proga del Visų.

Įsigyk sau Namą per musų prirodymą visuomet gausit pigiau kaip kitur, nepaisant kur arba, kokioj dalyj miesto, nes mes susizinom su didelėm Korporacijom. Turime Namų pardavimui visose dalyse Naujoj Anglijoj. Taipgi mes parduodame Ukes, ir Lotus nežiurint kokioj Valstijoj norėtumėt. Sutaisome visokius dokumentus, Apdraudžiam (Insurinam) visokią nuosavybę.

Su viršminėtais reikalais kreipkitės pas:

M. J. KASTANT,
1348 Cambridge St., Room 4,
Cambridge, Mass.
Tel. Porter 2179.
Notary Public, Constable.

IŠVAŽIAVIMAS
ANT UKĖS

Rengia A. L. T. Sandaros 7-ta kuopa, South Boston, Mass.

Nedėlioje, Liepos-July 27 d., 1924 m.

NAVICKO UKĖJE,

124 SUMMER ST., NORWOOD, MASS.

Piknikas prasidės 10-tą val. ryte ir tęsis iki vėlam vakarui.

Taigi A. L. T. Sandaros 7 kuopa kviečia visus atsilankytiant šio linksmo išvažiavimo kaip iš Bostono taip ir iš apielinkės. Šis išvažiavimas tuomi yra svarbus, kad labai puiki vieta ant lygios pievos tarpe žaliuojančių medžių. Taipgi bus visokių užkandžių ir saldžių gėrimų. Specialiai trokai išeis nuo Sandaros raštinės 327 E St., So. Boston, Mass, kaip 10.00 val. ryte.

KELRODIS: Iš Bostono ir apielinkės atvažiuojant reikia pervažiuot Norwoodą ir rasite Short St. ir važiuoti iki Summer St. Summer Street reikia važiuot iki pikniko.

Kviečia RENGĖJAI.

KIEKVIENAS SUSIPRATĘS LIETUVIS PRIKLAUSO PRIE A. L. T. SANDAROS.

Pranešimas.

Valio visi ant Laivo! A. L. T. Sandara So. Boston, Mass. rengia didelią Ekskursiją Laivu Dansonia, nedėlioje, August 10 d., 1924 m.

Taip kaip So. Bostono, taip ir apielinkės lietuviai dalyvaukite šiame išvažiavime ir bilietus gaukit iškalno pas Sandariečius. Laivas išplauks kaip 10 val. ryte nuo Dorchester ave., So. Station ir plauks iki Fort Strong Salos. Ši sala yra viena iš didžiausių ant jos yra Amerikos didžiausia tvirtovė, kur galėsit ant jos pamatyti daug svarbių dalykų.

Taipgi laivas yra didelis ir laive yra svetainė, kur galėsit linksmai laiką praleisti. Taipgi bus muzika, kur važiuojant laivu grieš visą laiką.

Kviečia A. L. T. S. Rengėjai.

Parsiduoda

Netoli Brocktono parsiduoda gera Farma ir pigiai. Namas 7 kambarių, miesto vanduo, toiletas, vanios ir furnace pečius, bania. 8-nios karvės, 1 arklys, 25 vištos, visos mašinos su 50 akerių žemės. Kaina $6,000. Bankos mortgage'čius $3,300.

Geležų (Hardware) krautuvė Brocktone, biznis gerai išdirbtas per daug metų, savininkas nori parduoti iš priežasties ligos. Geriausi proga įsigyti gerą biznį, pasiskubinkit.

Atsišaukit pas,
C. P. YURGELIUNĄ,
684 N. Main St.,
Montello, Mass.

LIETUVIS GRABORIUS

Šiuomi pranešu vietos ir apielinkės lietuviams, jog laidotuves aprupinu kogeriausiai ir už pigiausią kainą negu kiti. Į apielinkius miestukus važiuoju ir už tai nieko nerokuoju. Dieną ar naktį kreipkitės šiuom antrašu:

P. J. AKUNEVIČIUS.
258 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Office Tel. 381.
Gyvenimo Tel. 0183-W.
820 E. Sixth St.,

Tel. So. Boston 3520
Namų Tel. Aspinwall 0870
ADVOKATAS
A. O. ŠALNA (SHALNA)
LIETUVIS ADVOKATAS
Baigęs du Universitetu Cornell University su A. B., G. Washington Univ. su LL. B.
"Darbininko" Name
(antros lubos)
366 W. Broawday, So. Boston.

STOGDENGIS.

(Rooferis)

Mes darome visokius ir taisome senus stogus. Darbą gvarantuojame ir padarome atsakančiai ir pigiai. Aš Ivaškevičiaus ir kitų lietuvių namų savininkų darbus darau suvirš per 15 metų ir kožnas namų savininkas gali manim pasitikėti kaipo patyrusi stogdengį.

MARTIN ROOFING CO.
361 Broadway, So. Boston, Mass
A. Ivas Real Estate Ofise.
Tel. So. Boston 0605.

LIETUVIŲ VALGYKLA

Musų Restorante gaminami visoki valgiai. Musų Restorantas yra vienas iš gražiausių ir švariausių. Kviečiame visus Lietuvius užeiti pas mumis, mes užtikriname, kad busit užganėdinti.

J. N. Saladka, ir Brooks,
Savininkai.
304 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

PUIKUS KAMBARIAI

Turime 7 gražius kambarius išrandavojimui. Gražioj vietoj. Norinti įsigauti gyvenimui gerą kambarį už pigią kainą, kreipkitės pas pp. J. Bratėnus,

61 Thomas Park,
So. Boston, Mass.

Mūsų Daryti Paveikslai Visiems Patinka.

JURGIS STUKAS
Fotografas.

Padarome dailius paveikslus: Vestuvių, Šeimynų ir Pavienių. Užlaikom visokios rušies rėmus ir darom didelius paveikslus.

453 Broadway,
So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 0464-J.

GERIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

Parduodam, sumainom namus, ukes, biznius ir visokią privatišką nuosavybę, taipgi skolinam pinigus, perkam ir parduodam MORGIČIUS. Apdraudžiame (Inšurinam) visokį turtą nuo ugnies ir nuo visokių nelaimių. Mes visiems suteikiam greitą ir teisingą patarnavimą. Taigi visais viršminėtais reikalais kreipkitės pas

OLSEN'S REALTY COMPANY
409 W. Broadway, Room 3, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 0243. Savininkas D. J. OLSEIKA.

John F. Concannon Co.

LIETUVIAI SAVININKAI
PETRAS ROMANSKIS ir V. TRAKIMAVIČIUS.

Geriausio visokios rušies toniko išdirbėjai. Ant pareikalavimo pristato visur.

92 A St., kampas Third Street, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 3290-W.

Lietuvių Rakandų krautuvė Naujoje Vietoje

Dabar musų įstaiga randasi

326--328 W. Broadway So. Boston, Mass.

Lietuvių Rakandų Krautuvė pasekmingai tarnaudama lietuvių visuomenei išaugo taip, jog prisiėjo plėst biznį. Dabar turime dvigubai didesnę vietą, negu pirmiau. Stakas taipgi padvigubintas. Pasirinkimas kuodidžiausias. Musų krautuvė yra vienatinė lietuvių rakandų krautuvė, bet ji yra viena didžiausių So. Bostone. Pirkite pas saviškius, gausite gerą patarnavimą, kainos žemesnės, negu pas kitus. Reikalui esant, kreipkitės pas mus pirmiausia. Viskas namams išfornišiuoti ir papuošti.

ANTANAS AŠMENSKAS, Vedėjas.

PARSIDUODA

CITY POINT

3 šeimynų, 14 kambarių namas su maudynėmis, skalbynėmis, pečiais ir tt. geroj vietoj, prekė $7500, lengvos išlygos.

5 šeimynų su krautuve ir bizniu, ant puikio kampo, geriausioj vietoj City Poit, savininkui reikia pinigų todėl parduoda už stebėtiną pigią prekę tik $16000.

A. IVAS,
361 Broadway, So. Boston, Mass

DORCHESTERYJ

6 šeimynų murinis namas po 5-6 kambarius, su visais įtaisymais. Vieta garadžiui, kaina $26,500, geros išlygos. Taipgi 3 šeimynų medinis namas, kaina $12,300, įnešti $3,300.

A. J. NAMAKSY,
395 Broadway, So. Botson, Mass
Tel. S. B. 2340.

NAUJAS
Išpardavimas

Jeigu norit sutaupyt pinigų, ateik į šį išpardavimą dabar. žiurėk, kad užeitum į tikrą vietą Broadway išpardavimo Krautuvę,

167 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.

Ofiso Tel. S. B. 441
W. Newton 1463-W.
Lietuvys Advokatas
Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.
FRANAS J. KALINAUSKAS,
414 Broadway, S. Boston, Mass.

Tel. S. B. 2805-R.
Lietuvis Optometristas

Išegzaminuoju akis priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku.
J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 Broadway,
So. Boston, Mass.

Dr. H. M. Ladau
GYDYTOJAS, CHIRURGAS
18 Chambers St., Boston.
Tel.: Haymarket 1436.
Specialistas vyrų ir moterų slaptų ir chroniškų ligų.
Valandos: nuo 9 ryte iki 8 vakare. Nedėldieniais iki 5 v. vakare. Patarimai dykai.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O. D.
Akiu Specijalistas.
398a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu. South Boston

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
[illegible]
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Tel. So. Boston 4000.
DR. J. C. LANDŽIUS - SEYMOUR
Lietuvis Gydytojas.
Valandos 9-11 2-4 6-9.
506 Broadway,
So. Boston, Mass.